

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 28 (2991) 2007 JULY - LIEPA 10 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • tevzib@rogers.com • Nr. kaina - \$1

Lietuvybės pėdsakai

Kanadoje seniausia Šv. Kazimiero parapija Montrealyje šiemet švenčia savo religinės bei tautinės veiklos šimtmetį. Pagrindinės išskilmės šiam jubiliejui pažymėti vyks š.m. spalio 7 dieną.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ skaitytojai tikriausiai pastebėjo, domėjosi ir skaitė P. Adamonio paruoštus straipsnius apie tos parapijos ilgametę veiklą – džiaugsmus, laimėjimus, sunkumus, lietuvių kunigų ieškojimus, tarpusavio santykius, o svarbiausia – entuziazmą ir ryžtą žūtbūt išlaikyti savąją šventovę ir jos lietuviškumą. Tai giliai išpaustas pėdsakas, simboliškai išreikštas prie šventovės pastatytu Šimtmečio paminkliniu kryžiumi, kurį prel. E. Putrimas pašventino š.m. birželio 3 dieną. Nėra abejonės, kad taip turėjo būti. Bet kai jau pradedama šimtmečiais skaičiuoti lietuviškąją veiklą už Lietuvos ribų, kai toje veikloje paliekame jau nemažai išpaustų medžiaginių bei dvasinių pėdsakų, džiaugdamiesi bei didžiuodamiesi atliktais darbais, gal kiek su pagrindu bei abejone pradedame jau atsargiai ir klausti, arba tik patys vieni pagalvojame, o kas gi toliau tuos pėdsakus seks? Ar atsiras tiek entuziastingų ir savo tautinę kultūrą mylinčių asmenų, kurie norės pagal senelių bei tėvų nužymėtas gaires eiti ir savo vaikus vesti? Mat jeigu tie išpausti pėdsakai – pastatytos šventovės, pašventinti kryžiai, net ir leidžiama savoji spauda – nedaug ką bereikš išveiviskame gyvenime, visa, kas padaryta taps muziejiniais rodiniais kultūros, kuri norėjo išsilaikyti, bet dėl žmonių pasyvumo nebepajėgė. Nesinorėtų tikėti, kad tokia ateitis laukia mūsų tautos dalies, kuri turėjo ar norėjo apsigyventi svetur. Ir vėl kyla tas nuolatinis tęstinumo klausimas, paremtas ne anksčiausiais planais ir chartomis, bet paprasčiausiomis abejonėmis. Žinoma, vizijų – simbolinių ir ne – galime susidaryti gražiausių. Bet reikia ne tik protų, bet ir rankų, kurios griebtų vairą ir neleistų kažkokiems vėjams blaškyti lietuviybės. Ir be atidėliojimo, nes ką padarysim šiandien, toks ir rytoj bus.

YRA pagrindo manyti, kad išpaustiems išveiviskos veiklos pėdsakams išnykti toli gražu dar ne laikas. Užsienyje gyvenančių lietuvių išlikimu ir užsiėmimais vis labiau ima rūpintis Lietuva, iš kurios per trumpą laiką iškeliavo kone pusė milijono žmonių, daugiausia jaunų ir aukštuosius mokslus baigusių. Taigi, yra kuo rūpintis. O tas rūpestis šakojasi dviem kryptim – susigrąžinti bent dalį išvykusių („Protų susigrąžinimo“ projektas) ir paremti tuos, kurie kuriasi svetimose padangėse ir bent tuo tarpu apie grįžimą negalvoja. Pastangos gal jau kiek ir pavėluotos, bet vargu ar ką greičiau ir geriau buvo galima padaryti, kai Lietuvos valdžios dėmesys buvo prilipęs prie vidinių ar net asmeninių reikalų. O ta emigracija sprogo kaip bomba, ir kol apsidairyta, nuostolis didžiausias. Po viso to belieka įtikinėti, kad krašte jau atsiranda geresnis gyvenimas, kad uždarbiai kyla. Jeigu dar ir ne visai taip, būtina daryti, kad tikrai taip būtų. Kas su tuo grįžimu bus, pamatysime per ateinančią dešimtmetį. Dabar – pusė milijono lietuvių nebe Lietuvoje. Jų telkiniai išveivijoje kaskart didėja, svetur auga vaikai. Steigiamos naujos liuanistinės mokyklos, jungiamasi į PLB veiklas bei spaudos darbus. Žinoma, ne visi naujieji ateiviai tai daro. Kai kuriems rūpi asmeniniai proveržiai, ko negalėjo pasiekti gimtajame krašte. Kaip ten bebūtų, tikėtina, kad naujųjų ateivių prisidėjimas prie lietuviybės išlaikymo išveivijoje sustiprins tautinės veiklos užmojus, ir išpausti pėdsakai bus išsaugoti bendram reikalui. O Lietuvos valdžios parama tai nemažai tautos daliai, rodos, turėtų būti suprantamas dalykas. Dėmesys ir didėjanti moralinė bei materialinė pagalba ne lepintų išvykusius, bet tik rodytų, kaip brangus yra kiekvienas lietuvis. Į visa tai ir atitinkamo atliepio galėtume tikėtis. ČS

Šiame numeryje

Felikso Vaitkaus 100-metis Lietuvoje – 1,3 psl.
Atsisveikinant su sovietine praeitimi – 2,14 psl.
“Gyvenu mažąja Lietuva...” (Pabaiga) – 4 psl.
Ažuolai ir karklai – 5 psl.
Sibirinių trėmimų minėjimas – 7 psl.
Lietuvių tautodailės paroda – 8 psl.
Kelionė į Kiniją – 10 psl.
Skautų sąskrydis – 12 psl.

“JAUNOJI LIETUVA! MŪSŲ PASISEKIMAS TEGU SUSTIPRINA TAVO DVASIAĮ IR PASITIKĖJIMĄ SAVO JĖGOMIS... BET JEI AUDRŲ PERKŪNAS BUS RŪSTUS, TADA TU, JAUNOJI LIETUVA, TURĖSI IŠ NAUJO RYŽTIS, AUKOTIS IR PASIRENGTI NAUJAM ŽYGIUI”.

STEPONAS DARIUS IR STASYS GIRĖNAS

Felikso Vaitkaus 100-metis Lietuvoje

STANISLOVAS SAJAUSKAS

Nuo pirmųjų lietuvių emigrantų, atsidūrusių Amerikoje dar XIX š., užsimezgė glaudūs ryšiai tarp Lietuvos ir JAV. Įvairūs keliai ir priežastys čia atvedė tautiečius. Vieni bėgo kuo toliau nuo Rusijos caro politinio persekiojimo, kiti išvyko į Ameriką savo valia, tikėdamiesi uždirbti pinigų Pensilvanijos anglių kasyklose ar Čikagos mėsinėse, kad grįžę į Tėvynę galėtų įsigyti žemės ir ūkininkauti. Vieni grįžo, kitiems sutrukdė prasidėjęs Pirmasis pasaulinis karas, baugino nestabili situacija Nepriklausomybės kovų metais, pritrūko pinigų ir ryžto. Dar kiti prasigyveno, susigyveno su turtinga Amerika ir liko visiems laikams. Tačiau dar ilgai, dažnai visą gyvenimą palaikė asmeninius ryšius su giminaičiais, rėmė juos pinigais, svajojo grįžti į Tėvynę. Netgi būdami Amerikoje jie gyveno Lietuvos reikalais, gyveno Lietuvai, stengdamiesi išlaikyti lietuviybę, katalikybę, pratindami vaikus kalbėti lietuviškai. Ypatingai aukojosi lietuviai kunigai, veikdami sielovados, kultūrinėje veikloje. Lietuvoje iki šiol gerai prisimenami kultūrininkas, lietuviškos spaudos leidėjas kun. Antanas Milukas, Šv. Kazimiero vienuolijos įkūrėjai kun. dr. Antanas Staniukynas ir Motina Marija (Kazimiera Kaupaitė), žinomi ir jų darbai.

Begalinis lietuvių emigrantų Tėvynės ilgesys dažnai persiduodavo tautiškai auklėjamiems vaikams. Ilgesys žadino ne tik jų svajones, bet ir juos pačius viliojo vykti į savo gimtinę, į tėvų žemę. Iš čia kilo lietuvių lakūnų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno nesulaikomas pasiryžimas skristi į Lietuvą. *“Mes skrisime į Lietuvą! ... Jaunoji Lietuva! ... Mūsų pasiekimas tegul sustiprina Tavo dvasią ir pasitikėjimą savo jėgomis ir gabumais! ... “Lituanikos” pralaimėjimas ir nugrimzdimas į Atlanto vandenyno gelmes tegul auklėja jaunų lietuvių atkaklumą ir ryžtumą, kad Sparnuotas Lietuvis būtinai įveiktų klatingąjį Atlantą Tėvynės Lietuvos garbei!”* skelbė jų testamentas. Jų ryžtas buvo palaikytas daugelyje lietuvių telkinių, jų laukė LIETUVA.

Šįkart noriu rašyti ne apie jų drąsą, ne apie jų rekordišką

Feliksas Vaitkus prie skrydžiui parengto lėktuvo (iš E. Jasiūno albumo *Amerikos lietuvių antrasis transatlantinis skridimas*)

skrydį monoplanu “Lituanica” ir tragišką žūtį 1933 m. liepos 17 d., kai iki skrydžio tikslo – Kauno – beliko vos pora valandų skrydžio ir keli šimtai kilometrų.

Šįkart – apie jų SPARNUOTO LIETUVIO idėją, suformuluotą jų Testamente, uždegusią ne vieną lietuvių dirbti ir aukotis Tėvynei. Lietuva didžiuojasi dėl Jos laisvės gyvybę paaukojusiais aviatoriais: ANBO lėktuvų konstruktoriumi generolu Antanu Gustaičiu (1942 m. sušaudytas Maskvoje), LLKS Tauro apygardos įkūrėju ir vadu, apdovanotu Vyčio kryžiaus 2-ojo laipsnio ordinu (po mirties) aviacijos kapitonu Leonu Tauniu-Kovu (MGB sušaudytas 1946 m. Vilniuje), LLKS Laisvės kovos karžygiu, Jungtinės “Kęstučio” apygardos vadu, apdovanotu Vyčio kryžiaus 1-ojo laipsnio ordinu (po mirties), aviacijos lttn. Juozu Kasperavičiumi-Šilu, Visvydu (MGB apsuptas žuvo apygardos štabo bunkeryje 1947 m.).

Sparnuoto Lietuvos idėja sukėlė galingą patriotizmo bangą, neatslūgusią iki mūsų dienų. (Ar ne jais sekdamas

visame pasaulyje Lietuvą garcina nepralenkiamas aukštojo pilotožas asas, pasaulio daugkartinis nugalėtojas Jurgis Kairys?).

Nepraėjus nei porai metų nuo Dariaus ir Girėno skrydžio žemaitiškai atkaklūs Amerikos lietuviai subrandino planą pratęsti jį iki Kauno. Šįkart nuskristi į savo tėvų žemę pasiryžo čia, Bridgeporte, gimęs jaunas atsargos leitenantas Feliksas Vaitkus. Amerikos lietuvių aukomis nupirkta “Lockheed Vega” tipo lėktuvas “Lituanica II” buvo žymiai tobulesnis nei “Belancos” tipo “Lituanica” – jis turėjo galingesnę variklį, buvo aprūpintas moderniu radiokompasu. Dėl nepalankių oro sąlygų ilgai atidėliojus skrydį, šiek tiek pragiedrėjus 1935 m. rugsėjo 21 d. 6 val. 45 min. “Lituanica II” pakilo iš to pačio “Floyd Bennett” oro uosto Niujorke, iš kurio savo žygį prieš dvejus metus pradėjo ir Darius su Girėnu.

Deja, viltingos oro spėlionės nepasitvirtino. Besigalynėjant su audra, priešpriešiniu vėju ir apledėjimu buvo išeikvota per daug degalų.

Nukelta į 3-čią psl.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada.
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 290-9802
E-mail: tevzib@rogers.com • www.tzib.com

Agreement No. 40012376 PAP Registration No. 09408. CPM 1001760.
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija „Žiburiai”.
REDAGUOJA: vyr. red. prel. dr. Pr. Gaida, red. Č. Senkevičius, red. R. Sakalaitė-Jonaitienė, techninė red. V. Tumosienė. Metinė prenumerata - \$60, rėmėjo - \$70, garbės - \$80. Oro paštu į užjūrius - \$170, paprastu paštu - \$60. Amerikoje - JAV dol.

Keičiant adresą kreiptis į „TŽ” administraciją. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland) is published weekly by the Lithuanian Canadian R.C. Cultural Society „Žiburiai”, Inc.

Subscriptions: regular - \$60, patron - \$70, sponsor - \$80 per year. Airmail overseas - \$170, regular mail overseas - \$60. US subscriptions are payable in US funds. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address given above.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

Canada

SSSR kariuomenė peržengia Lietuvos valstybinę sieną 1940 m birželio 15 d. Prasideda liūdniausias Lietuvos istorijos tarpas
Ntr. iš knygos *Gimtoji istorija*

Kunigo Skelčio pagerbimas

Savo gimtojoje sodyboje porą dienų svečiavosi Kauno metropolitas arkivyskupas S. Tamkevičius, SJ. Balandžio 21-ąją gausiai į Krikštonių šventovę susirinkę tikintieji (daugiausia dzūkai) dalyvavo arkivyskupo kartu su kanauninkais V. Zubavičiumi ir M. Puidoku atnašautose šv. Mišiose už saleziečių įkūrėją Lietuvoje kun. A. Skeltį.

Po palaiminimo vilkaviškietis St. Poniškaitis pasveikino Ganytoją su 45-osiomis kunigystės metinėmis, įteikdamas gražią gėlių puokštę ir savo dėdės kun. Antano Skelčio portretą.

Nepaisant nepaprastai žvarbaus vėjo, visi patraukė ištuštėjusio namelio link šventoriaus pašonėje, kur gyvenusi iki mirties I. Bieliūnaitė ir jai matant buvo galop suimtas kunigas Antanas. Pastarojo priverstinei tremčiai pažymėti sūnėnas Stanislovas atidengė juodą atminimo lentą ir perskaitė įrašus. Lentą pašventino arkivyskupas. Padėkota aplinkinių parapijų klebonams už išlaidų padengimą, o žmonėms – už jau Amžinybės iškeliausio Bėglio atminimą. Alytaus švietimo skyriaus inspektorė E. Biliūtė-Aleknavičienė išaukštino paprastus dorus Dzūkijos artojus, kurie su nuoširdžiausiu pasiaukojimu, rizikuodami tremtimi į Sibirą, gelbėjo įžymų Kunigą.

Štai erdvios dvibokštės šventovės statytojo (savo projektu ir pinigais) klebono

kun. J. Reitelaičio kapas prie pat kairiojo bokšto. Dega dengtos žvakutės, boluoja gėlės, o iš kiek aukščiau žvelgia įamžintas fundatoriaus veidas. Maldai *Viešpaties angelas* vadovavo arkivyskupas S. Tamkevičius, SJ.

Kultūros namuose – to paties kun. J. Reitelaičio pastatytoje itin erdvoje klebonijoje – skaudžių įvykių minėjimas tęsėsi. Dalyvavo ir Vilkaviškio vyskupijos generalvikaras mons. A. Poniškaitis.

Arkiv. S. Tamkevičius, SJ, pateikė kelis epizodus iš draudimų laikotarpio, kai buvo kun. A. Skelčio nepaaimomas patarnautojas. Įtaigiai kun. Antano biografiją pateikė kan. M. Puidokas. Ją papildė S. Poniškaitis, koridoriuje iškabinęs savo atsivežtas nuotraukas apie ankstesnius savo dėdei minėjimus, įskaitant lazda iš gimtinės muziejaus, kiekvienam kalbėtojų suradamas gyvų gėlių puokštę. V. Vailionytė dalijosi prisiminimais apie kun. A. Skelčio slėpimą jos tėvėlių namuose.

Klebonas J.V. Insoda pasidžiaugė, kad Dievas kalba per asmenybes, kurių viena – salezietis kun. Antanas: jo kaip vienintelio lietuvių vardas įamžintas net Jeruzalėje. Du muzikinius dalykus atliko instrumentinis duetas iš Lazdijų kultūros centro. Šių eilučių autorius perskaitė savo sukurta poemėlę *Kunigo Antano Skelčio, SDB, odi-seja*. **Jeronimas Šalčiūnas**

1926 m. Gubernijos pradžios mokyklos 3 sk. mokiniai. Trečias iš k. (III eilėje) – M. Pranevičius, sėdi vedėja Gasiūnaitė ir mokytoja Bulkevičienė
Ntr. M. Pranevičiaus

Atsisveikinant su sovietine praeitimi

ANTANINA GARMUTĖ

Agresyviai užgrobęs mūsų gyvenimo dešimtmečius bolševinis režimas sunkiai užleidžia savo pozicijas net ir laisvę atgavusioje Lietuvoje. Kaip buvusi Sibiro tremtinė, okupuotoje Tėvynėje turėjau ant-rarūšio žmogaus statutą. Analogiškai – ir nepriklausomoje Lietuvoje. Todėl ir šventė į mano gatvę – tiesiogine prasme – atėjo vėliausiai. Kitaip tariant, kitiems gražinus nuosavybę, atėjo eilė ir man. Praėjus 50-čiai okupacinių ir beveik 20-čiai laisvų metų. Man buvo leista sugrįžti, kai į Amžinybę išėjo viena nuomininkė, ir taip „atlaisvino“ butą. Turėčiau džiaugtis, kad neokunistai pagaliau atstatė okupacinių komunistų pažeistą teisę, kuomet savininkui vis dėlto leisdavo gyventi viename nacionalizuoto namo bute. Aš su tėvais tokios teisės neturėjome. Šiandien mąstau: kodėl? Iš kur tokia raudonųjų neapykanta? Priėžastys, suprantama, buvo...

Vaikiška atmintis stipri. 1940-ųjų okupacija – svetimos šalies kareiviai, be skiriamųjų ženklų, kraustosi į mūsų butus, jų vaikai šokinėja kieme ir moko mus, lietuviukus, rusų kalbos, aiškindami, kad greitai visas pasaulis kalbės Lenino kalba. Skamba dainos apie katiušą ir tankistus. Viskas svetim. Pro šalį eina mažas nuskurdęs rusų kareiviu-kas skudurais apvyniotom kojų blauzdom. Mano draugė Regina Stanislovaitytė nuste-busi sako naujai išmokta kalba: „maliutka general” (mažasis generolas). Kareivis sustoja. Atsigręžia ir... priėjęs prie dešimtmetės mergaitės stipriai trenkia per ausį. Reginutė nukrenta, iš burnos jai pasipila kraujas. Mergaitė dar nežino, kad serga tuberkulioze ir po kelerių metų mirs.

Nudundėjo frontas į Rytus, ir mūsų kieme išdidūs kaip povai stypčioja gestapininkai. Kurgi ne? Rajonas kurtortinis. Pušys ir Nemunas. Namai nacionalizacijos, aišku, nepanaikina. Mums paliekamas tik 1 kambaryukas. Kitame apgyvendina jauną žydšaudžio šeimą. Verkia jų ma-

žas, kelių mėnesių, vaikas. Girdžiu, kaip isteriškai žmona bara vyrą... „Kostai, kiek aš galiu skalbt! Tu žmones šaudai, o aš turiu tau kasdien baltinius keist?” Vyras atsiliepia: „Žiople, kai šaudau, tai aš rankoves atsiraitoju, kad nesutepčiau, nesukruvinčiau”. „Nesiartink prie manęs! Nesiartink!” – klykia moteris. Ši pora nespėjo išsiskirti – dingo artėjant Rytų frontui.

Ir vėl kiemą užplūdo raudonarmiečiai. Tie, kurie netilpdavo kareivinėse, išlauždavo butų duris, ką radę – išmesdavo ir įsikurdavo. Kartą atlydėjo ir savo 2 bendražyges – uniformuotas, į kubilus panašias „katiušas”. Jos nedelsdamos atidarė viešnamį, kieme nusidriekė kareivių voros. Menu, ypač įspūdingai ši kompanija šventė savo pergalę 1945 m. gegužės 9-ąją: automatų tratėjimas ore ir riksmas po langais išgabenti į Sibirą „nepribaigtus fašistus”. Vėliau viena „katiuša” mirė nuo sifilio, o kita pagimdė silpnutį berniuką, su kurio atžala aš beprasmiskai bylinėjau nepriklausomos Lietuvos teisme dėl teisės į savo butą. (Ten ji įvardijo „Lietuvos ažuolu” (!), ir aš, aišku, pralaimėjau).

Dar grįžtu mintimis į tuos laikus – prieš didžiąją 1948 m. tremtį. Mūsų name pilna visokios rūšies enkavedistų. Viename bute glaudžiamės mes su mama. Mano brolis Pranas – Pečioros lageriuose, tėvelis – Kauno kalėjime. Nes bunkerį, kurį išsikasė partizanai mūsų sodyboje Piliuonos kaime, aptiko sribai. Tėvuką areštavo. Mudvi su mama dar laisvos. Ir vargšai partizanai ieško prieglobsčio pas mus, mieste. Su rekomendacijomis, sužeisti, pažįstami ir nelabai, jieėjo ir slapta bel-dėsi į mūsų duris. Mama kiek beišgalėdama juos gelbėjo, maitino, slėpė. Kai jie vėl grįždavo į mišką, vietoj savęs atsiųsdavo kovos draugus. Sužeistuosius pasiaukojančiai gydė artimiausias mūsų kaimynas, Mato Šalčiaus žentas, Raudonojo kryžiaus ligoninės chirurginio skyriaus vedėjas Vincas Vaitiekūnas. Ilgiausiai pas mus užsibuvo – nuo 1946

m. rudens iki 1947 m. vasaros pradžios – Jurgis Lukša. Jau-nuolis nebuvo sužeistas ir dar nespėjęs išeiti į mišką. Pas mus būdamas jis pasirinko Piršlio slapyvardį, palaikė ryšius su partizanais. Jį lankė brolis Juozas Lukša. Tokiomis sąlygomis mūsų šeimos likimas negalėjo išlikti okupantų nelaužomas. Greičiausiai viską pastebi vaikai, ir kartą, man besileidžiant rogutėmis nuo kalniuko, kažkurių kaimynų berniukas jas atėmė ir piktai pasakė: „tau nereikės! Tuoj pas baltas meškas važiuosit. To banditų lizdo neliks nė kvapo”.

Ir neliko. Pusę šimtmečio negalėjome čia nė kojos įkelti. Buvome beteisių beteisiai. Keisčiausia tai, kad ši neteisybė dar taip ilgai galiojo ir nepriklausomybę atgavusioje Lietuvoje: mūsų name tebegyveno okupantų tarnai ir jų palikuonys. O atgauti nuosavybės man, deja, negalėjo padėti nė vienas mūsų gelbėtas patriotas – jie žuvo kovose su okupantais. Nebent iš dėkingumo būtų galėjęs padėti vienintelis likęs gyvas jų šeimos narys. Deja, deja. Vietoj padėkos aš sulaukiau jo inicijuoto civilinių teismų maratono dėl įžeistos žento garbės... (žiūr. kn. *Vilties žemė*, Kaunas, 2004, 173-257 psl.).

Stoviu tėvų namo kieme. Silpstančiomis akimis žvelgiu į Birutės gatvės tolį. Matau: iš anų, tolimų 1946 metų pareina iš bažnyčios mano sena tetulė Ona Čiurinskienė (Garmutė). Maža, smulkučiukė senutė. Drebančiose rankose ji nešasi rožančių, o skarutės kampu šluostosi ašaras. Ji sunkiai orientuojasi mieste ir apskritai vos gyva nuo negandų. Aš kasdien palydžiu ją bažnyčion ir pasitinku pareinančią. Tetulė Onutė gyveno Lyvantų kaime, Kaišiadorių apskrityje. Jos 4 sūnūs – Didžiosios kovos apygardos partizanai. Du jau žuvę, o motina, išvyta iš namų, slapstosi. Neturėdama kur prisiglausti, tetulė tikisi ilgiau pas mus pabūti. Bet neišbuvo nė 2-jų savaitių, nes J. Lukša apsistojo ilgesniam laikui, reikėjo užleisti jam vietą.

Nukelta į 14-tą psl.

Leitenantas Feliksas Vaitkus ir jo lėktuvas LITUANICA II. Ntr. iš S. Sajausko asmeninio archyvo

Felikso Vaitkaus...

Atkelta iš 1-mo psl.

Nuskridus 5100 km, teko leisti Airijoje, nepasiekus galutinio tikslo – Dariaus ir Girėno oro uosto Kaune. Ir vis dėlto Atlantas buvo lietuvių dar kartą įveiktas! Tai buvo

Parodą apie F. Vaitkaus transatlantinį skrydį pristato jos autorius Jonas Čepas
Ntr. S. Sajausko

šeštasis Atlanto perskridimas “solo”, pasiekiant ketvirtą skrydžio nuotolio rezultata pasaulyje. Pažymėtina, kad Feliksas Vaitkus buvo vienintelis pilotas, ryžęsis skristi per Atlantą transatlantiniams skrydžiams nepalankiais 1935 metais.

Gimė Feliksas Vaitkus 1907 m. birželio 20 d. Tad šiemet jam būtų lygiai šimtas metų. Jo jubiliejus Lietuvoje buvo gražiai paminėtas Kaune, Lietuvos aviacijos muziejuje, įkurtame prie Dariaus ir Girėno oro uosto. Feliksui Vaitkui skirtus renginius pristatė Aviacijos muziejaus direktorius Algis Lapinskas. Šia proga centrinėje muziejaus salėje, šalia aviakonstruktoriaus Vlado Kensgailos sukurtą “Lituanicos” skraidančios prototipo, kolekcininkas ir aviacijos idėjos puoselėtojas Jonas Čepas surengė parodą. Joje, be kitų fotografijų, pirmąkart buvo rodomos fotografijos iš šeimyninio Felikso

Vaitkaus sūnaus Pilypo albumo. Parodoje taip pat rodomas skulpt. Juozo Šlivinsko sukurtas Felikso Vaitkaus gipsinis biustas, “Lituanicos II” oro pašto vokas.

Minėjime, skirtame Felikso Vaitkaus 100-mečiui, buvo pristatytas Jono Čepo ir Stasio Dargio DVD dokumentinis filmas, kuriame panaudota autentiška filmuota medžiaga apie Feliksą Vaitkų. Jame aviacijos istorikas lakūnas Jonas Balčiūnas padarė istorinę F. Vaitkaus skrydžio “Baltąją paukštę” – apžvalgą, atskleidžiamas jo reikšmingumą pasaulio aviacijos istorijai ir Lietuvai. Papasakojo apie “Lituanicos II” likimą. Lietuvos vyriausybei pritarus, lėktuvą, kaip turintį istorinę reikšmę, nupirko Lietuvos aviacija. Suremontavus jis buvo naudojamas civiliniams tikslams: juo pakildavo į orą kosminių spindulių tyrėjas prof. Kazimieras Baršauskas. 1940 m. sovietams okupavus Lietuvą buvo likviduota Lietuvos karo aviacija. Kartu su kitais iš oro uosto, net nepakilusiais Lietuvos lėktuvais, ji atiteko Raudonajai armijai. Vėliau buvo nugabenta į Šilėnų (Šiauliai) poligoną ir, panaudojus rusų lakūnų treniruotėse vietoj taikinio, subombarduota.

dojus rusų lakūnų treniruotėse vietoj taikinio, subombarduota.

Filme perteikti prisiminimai ir pasakojimai apie Felikso Vaitkaus gyvenimą, jo viešnagę Lietuvoje, paminklą Gruzdžiuose, parodyti jo garbei dail. J. Gaučo sukurti Lietuvos pašto ženklai, dail. Gedimino Karpavičiaus – atminimo suvenyrinis vokas. Iš Gruzdžių į renginį atvyko Felikso Vaitkaus tėvų kraštiečių gausus būrys, vadovaujamas Gruzdžių seniūnės Nijolės Bagdonavičienės. Jų tarpe buvo Felikso Vaitkaus pusseserė Albina Kundrotienė, mačiusi tėviškėje besisvečiuojantį garų aviatorių. Ažuolų vainikai filmo kūrėjams, gėlės, sveikinimai, dovanos, prisiminimai. Poetė Irena Jacevičienė pristatė savo eiliuotą knygą apie Feliksą Vaitkų *Vienas per Atlantą*. Aviacijos muziejaus darbuotojas skraidymo sporto entuziastas bajoras Saulius Prialgauskas supažindino su projektu įamžinti “Lituanikos II” nusileidimo vietą prie Ballinrobe (Airijoje), pabrėždamas airių nuoširdų pritarmą šiai minčiai. Šventė baigėsi pakilia nuotaika ir pasiryžimu, išreikštu F. Vaitkaus žodžiais “Kur tik būsiu – Lietuvoje ar kitur ... dirbsiu tik Lietuvai...”

Parodos, skirtos F. Vaitkui, bendras vaizdas Aviacijos muziejaus pagrindinėje salėje
Ntr. S. Sajausko

SAVAITĖ LIETUVOJE

Pažeidė etiką

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (VTEK) birželio 18 d. nustatė, kad privatizuodamas tarnybinių butų, dar eidamas Valstybės saugumo departamento (VSD) vadovo pareigas, Arvydas Pocius pažeidė tarnybines etikas. A. Pocius 4 kambarių tarnybinių butų Vilniuje įsigijo už mažesnę negu rinkos kainą.

Gegužės 16 d. atleistas iš VSD vadovo pareigų A. Pocius teigė, kad išsipirkdamas tarnybinių butų jokių įstatymų nepažeidė. Jis teigė nesupranta, kodėl užkliuvo tik VSD konkretūs atvejai, kai panašiai yra pasielgę dar keli šimtai įvairiausių pareigūnų. Seimas yra pritaręs A. Pociaus atleidimui iš VSD vadovo pareigų. Šiose pareigose jį pakeis Specialiųjų tyrimų tarnybos vadovas Povilas Malakauskas.

Nedelstina mokslo reforma

Prezidentas Valdas Adamkus, birželio 20 d. priėmęs susitarimą dėl mokslo ir studijų reformos pasirašiusių parlamentinių partijų frakcijų vadovus, švietimo ir mokslo ministerę Romą Žakaitienę, pasveikino politikus už parodytą valią pasirašyti susitarimą dėl mokslo ir studijų pertvarkos. Susitarimą pasirašė 6 parlamentinių frakcijų atstovai: socialdemokratų, valstiečių liaudininkų, “pilietininkų”, konservatorių, Liberalų sąjūdžio ir liberalcentristų. Dokumentu nepasirašė Darbo partijos, “Tvarka ir teisingumas (Liberalų demokratų)” ir Naujosios sąjungos atstovai. Pasirašiusieji tvirtino, jog politinių partijų susitarimas dėl mokslo ir studijų reformos yra pavėluotas, kaip ir pati reformos pradžia, bet tikimasi, kad seimo rudens sesijoje bus pradėti svarstyti konkretūs įstatymų projektai reformoms įgyvendinti.

Šalies vadovas mano, kad šis susitarimas turi būti sustiprintas konkrečiais darbais ir reformos procesas negali būti uždelstas. Todėl prezidentas pabrėžė, kad jau 2008 m. biudžetą yra būtina orientuoti į mokslo ir studijų pertvarką. Jo teigimu, reikia kuo greičiau sudaryti reformos įgyvendinimo priežiūros grupę seime. Susitikime taip pat tartasi, kaip siekti studijų kokybės ir racionaliai panaudoti aukštajam mokslui skiriamas lėšas. Seimo frakcijų atstovai palietė ir universitetų autonomijos klausimą.

Priešinasi dujotiekiui

Aštuoniolika šalies visuomeninių organizacijų (NVO) prašo aukščiausias Europos institucijas Baltijos jūroje neleisti pradėti jokių Šiaurės Europos dujotiekio statybos darbų, kol bus atliktas nepriklausomas poveikio

aplinkai tyrimas. Tai pabrėžiama birželio 20 d. seime NVO pasirašytoje peticijoje Europos parlamentui, kurioje kreipiamasi ir į Europos komisiją bei Europos sąjungos narių vyriausybes ir raginama imtis visų politinių bei finansinių priemonių siekiant įvykdyti Šiaurės Europos dujotiekio poveikio aplinkai vertinimą. Jis turėtų būti nepriklausomas, taip pat turėtų pateikti objektyvų projekto poveikio Baltijos jūros ekosistemai, joje esančioms saugomoms NATURA 2000 teritorijoms ir Baltijos jūros valstybės vertinimą. Su vertinimo rezultatais turėtų susipažinti visos Baltijos jūros valstybių vyriausybės, valstybių žinovai bei piliečiai.

Ribos alkoholio reklamą

Lietuvos seimas birželio 21 d. nusprendė nuo 6 valandos iki 23 valandos riboti bet kokio alkoholio reklamą Lietuvos teisėtvarkai priklausančių transliuotojų ir retransliuotojų rodomose programose. Išimtis nebus taikoma net silpnam vynui ir alui. Pagal iki šiol galiojusį įstatymą reklamuoti buvo draudžiama tik stipresnį nei 22% alkoholi, o reklamos draudimas galiojo nuo 15 val. darbo dienomis ir nuo 8 val. savaitgaliais. Nuo 22 valandos iki 9 valandos alkoholiniais gėrimais bus draudžiama prekiauti prekybos įmonėse, įrengtose daugiabutuose gyvenamuosiuose namuose. Tačiau gyvenamojo namo patalpų savininkų ir neprivatizuotų butų nuomininkų daugumos sutikimą pasirašantys asmenys galės jame nurodyti ir kitą prekybos alkoholiniais gėrimais laiką.

Uždaromas batalionas

Birželio 29 d. Lietuvos krašto apsaugos ministeris Juozas Olekas ir Lenkijos gynybos ministeris Aleksander Szczyglo oficialiai paskelbė bendro Lietuvos ir Lenkijos bataliono LITPOLBAT projekto uždarymą. Šia proga Klaipėdoje Lietuvos didžiojo kunigaikščio Butigeidžio dragūnų mokykloje batalione vyko iškilminga LITPOLBAT uždarymo iškilmė. Joje dalyvavo Lietuvos kariuomenės Lauko pajėgų vadas brigados generolas Arvydas Pocius ir Lenkijos Lauko pajėgų vadas generolas leitenantas Waldemar Skzypczak, LITPOLBAT kariai, kiti svečiai. LITPOLBAT projektas buvo svarbi priemonė Lietuvai jungianti į ŠAS (NATO) įgyvendinant ŠAS standartus Lietuvos kariuomenėje. Projekto LITPOLBAT uždarymas – tai naujas tarpsnis ir iššūkis ieškoti naujų bendradarbiavimo tarp šių kariuomenių formų. **RSJ**

BIRUTĖ VAITKIENĖ

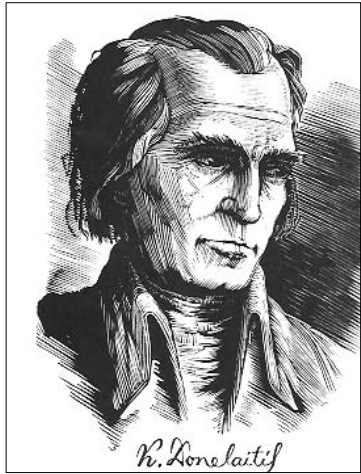
Tęsinys iš 27 nr.

Dar studentas dalyvavęs etnografinėse ir archeologinėse ekspedicijose, kasinėjęs Vilniaus Žemutinės pilies teritoriją tarp Katedros ir Gedimino pilies, pėsčiomis ir važiuotas apkeliavo Tolminkiemį, kuriame išlikęs ir vienintelis autentiškas Kristijono Donelaičio laikus menantis pastatas – klebonija (anot A. Matulevičiaus, paskutinis vokiečių kolonistų įsikūrimo šiose vakarinių sūduvių žemėse liudininkas), Lazdynėlius, kuriuose, istoriko džiaugsmui, prigijo ir ūgtelėjo 1989-aisiais, minint 275-ąsias Donelaičio gimimo metines, Lietuvos taltininkų pasodinti 275 ažuoliukai. “Tačiau ar tai Lazdynėlių memorialo sukūrimo pradžia, ar jau pabaiga? – atsidūsta žvelgdamas į ateitį, – Tolminkiemyje verkiant reikėtų paminklo Donelaičiui!” Ir Geldapė (Galdape), Gerviškėmis išvaikščiota, ir Gumbinė, kurios dar išlikusioje evangelikų liuteronų šventovėje XVIII š. pradžioje kunigavo Michaelis Merlinas, stengsis lietuvių kalbą apsaugoti nuo germanizmų, puoselėjęs lietuvių raštiją. Nei Įsrutis, vakarinių nadruvių širdis, kur yra stovėjęs paminklas pasižymėjusiam karuose už Prūsiją 12-ajam lietuvių ulonų pulkui (deja, lietuvių raitelio ant trakėnų žirgo paminklas 1952 m. ar 1953 m. buvo nuverstas, liko tik pagrindas), kur klaipėdiškio poeto Simono Dacho apdainuotos Taravos Anikės kapas, nei Unguros (Angerapės) ir Įsros santaka, nei Priegliaus pakrantės, nei buvusi Sembos vyskupo pilis Georgenburgas (Jurbarkas; dab. Majovka), kuriame buvo įsteigtas trakėnų veislių žirgynas (1996 m. jį gerokai suniokojo kilęs gaisras), – nė viena šio krašto vietovė neliko A. Matulevičiaus netyrinėta.

Valandų valandas gali pasakoti, kaip jau gerokai po karo vos nebuvo amžinai nušluota nuo žemės paviršiaus Ragainės pilis, kaip Mažosios Lietuvos autochtonai buvo persekiojami Vokietijoje išigalėjus hitleriniam nacizmui ir koks bailsus sovietinis genocidas šio krašto žmonių laukė karo ir pokario metais: vien buvusiam Georgenburgė NK-VD sušaudė daugybę vokiečių karo belaisvių, kuriems atminti 1996 m. kraštiečiai iš Vokietijos pastatė paminklą. O kas paminklu įamžins visus iš savo gimtųjų namų išvarytus ar išžudytus, nukankintus, badu numarintus taikius šio krašto žmones? Anot A. Matulevičiaus ir Mažosios Lietuvos reikalų tarybos vicepirmininko Petro Čidziko, “iš visų genocidų, kuriuos patyrė Mažoji Lietuva, pats baisiausias buvo paskutinis – sovietinis. Pagrindinė Mažosios Lietuvos teritorija – Karaliaučiaus kraštas – neteko visų savo ikitolinių gyventojų, visų savo žemės vardų ir buvo apgyvendintas svetimos kultūros kolonistų”.

Kaip ir kiekvienas rimtas

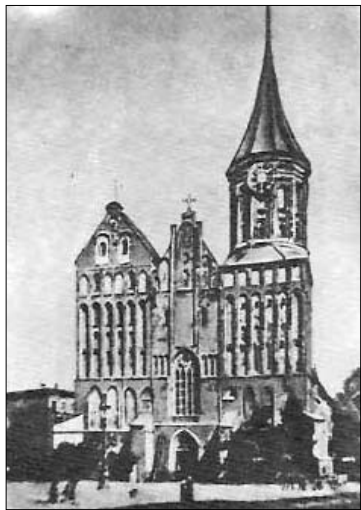
mokslininkas, A. Matulevičius tiesiog preciziškai skaičiuoja laiką, nešvaisto jo ten, kur nebūtina, nepaprastai kruopščiai fiksuoja kiekvieną detalę, tik devynis kartus pamatavęs ryž-

Donelaitis (piešinys)

tasi žengti dešimtąjį žingsnį – daryti išvadą; be jokios puikybės kalbasi su kiekvienu, kuriam įdomu, kuris tikrai nori žinoti Mažosios Lietuvos istoriją, o visa, ką sako, rašo, giliai pagrindžia faktais. Dirba susikaupęs, nuosekliai, kai reikia – yra pakankamai drąsus ir užsispyręs. Stebėtis tenka, kaip suspėja. Nuo 1990-ųjų dalyvauja tarptautinėse konferencijose Mažosios Lietuvos, Prūsos bei Prūsijos tematika Vokietijoje, Lenkijoje, Lietuvoje, skaito pranešimus ir referatus. Daug rašo į lietuvių (ir į išeivijos) periodinę spaudą, į vokiškus ir lenkiškus mokslo leidinius. Buvo kelių disertantų (tarp jų – įžymaus Mažosios Lietuvos knygotyrininko, dabar habil. dr. prof. Domo Kauno) oponentas.

Prof. Vytauto Merkio 70-mečiui parašė studiją apie Įsruties apskrities gyventojų tautinę sudėtį ir žemėnaudą bei žemėvaldą, kuri išspausdinta jubiliatui skirtame straipsnių rinkinyje (gyventojų sąrašus gavo iš Vokietijos). Redagavo ir recenzavo kitų autorių – iš Gumbinės apylinkių kilusio lietuvininko, save prūsų laikančio Oto Šneideraičio (Otto Schneidereit), Domo Kauno, Petro Jakšto, lietuvininkų, dabar gyvenančių JAV

Karaliaučiaus katedra XX šimtmečio pradžioje

– Viliaus Pėteraičio, Martyno Brako ir Martyno Gelžinio, XVIII š. Mažosios Lietuvos lietuvių raštijos veikėjo vokiečio Gottfriedo Ostermeyerio veikalus apie Mažosios Lietuvos, Prūsijos, Klaipėdos kra-

to problemas. Ilgus metus vadovavo ekskursijoms ir mokslinėms ekspedicijoms po Karaliaučiaus kraštą ir Prūsiją (dabar – po Prūsiją, nes Karaliaučiaus krašto valdžia paskelbė mokslininką *persona non grata* ir uždraudė jam įvažiuoti į šią sritį – matyt, baltų kultūros ir istorijos tyrinėtojai čia nepageidautini, nes verčia prisiminti sudėtingą Mažosios Lietuvos ir Prūsijos praeitį, vokiečių okupaciją, sovietinį genocidą, pagaliau ir tai, kad egzistuoja Tilžės aktas, liudijantis, jog ne “piktoji pamotė” Vokietija, o Lietuvos valstybė yra mažlietuvių tėvynė, jog visi lietuviai turi tik vieną Lietuvą. Potsdamo konferencijos nutarimų galiojimo laikas pasibaigė 1995 m., o Karaliaučiaus krašto statusas iki šiol lieka neaiškus, nes Rusija, kaip nuolat pabrėžia Vytautas Šilas, Mažosios Lietu-

Tolminkiemio klebonija, kurioje gyvendamas K. Donelaitis parašė poemą *Metai* (sukurta apie 1765 m)

vos reikalų tarybos pirmininkas, nėra Karaliaučiaus krašto suverenai.

1972-1992 m. A. Matulevičius dirbo Vyriausiojoje enciklopedijų redakcijoje-leidykloje vyresniuoju moksliniu redaktoriumi, dabar, po reorganizacijos, tęsia darbą 1997 m. įsteigtame Mokslo ir enciklopedijų leidybos institute, yra vyresnysis mokslinis redaktorius, originalios pirmosios *Mažosios Lietuvos enciklopedijos* (toliau *MLE*) vienas iš pagrindinių organizatorių, pirmasis vedėjas (1996-1998) ir redaktorius bei autorius. Kartu su geografė enciklopedininke Pranciška Tuomaite parengė *MLE* sampratą, metodiką ir I-II tomo vardynus. Yra šios enciklopedijos redaktinės kolegijos narys, Istorijos skyriaus vedėjas, Mažosios Lietuvos tarybos vicepirmininkas. Profesionalus enciklopedininkas, visa, kas surinkta, sukaupta, tyrinėta, sužinota, dabar paverčiantis straipsniais, recenzijomis, monografijomis, pranešimais.

Pagrindiniai darbo barai lieka tie patys – senoji Lietuva, Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė, Prūsia, Prūsija ir didžioji istoriko meilė – Mažoji Lietuva. Dvi monografijos, keliolika studijų, per tūkstantį straipsnių apie Mažosios Lietuvos ir Prūsijos problemas, beveik 13,000 lietuviškoje enciklopedijose paskelbtų paties parašytų arba suredaguotų straipsnių, recenzijos,

žemėlapiai ir kt. labai svarbūs ne tik mums, bet ir visai Europai, ir naujam dariniui – Karaliaučiaus sričiai. Su kolegomis yra parengęs ir išleidęs *Lietuviškąją tarybinę enciklopediją* (13 tomų), *Tarybų Lietuvos enciklopediją* (4 tomai), *Lithuania* (anglų kalba), *Litva* (rusų kalba), žinyną *JAV lietuiviai* (pirmąjį tomą). Atkūrus Lietuvos valstybingumą, sėdo prie 20 tomų *Visuotinės lietuvių enciklopedijos* (išėjo 10 tomų).

Svarbiausi iš kolektyvinėse monografijose ir tęstiniuose leidiniuose skelbtų darbų: *Kas tu, Mažoji Lietuva?* (knygelė); “Deutsch-litauische Beziehungen in Preußisch-Litauen”, “Mažosios Lietuvos istorijos ir kultūros tyrinėjimo aspektai”, “Vydūnas – Mažosios Lietuvos istorikas”, “Mažoji ir Didžioji Lietuva. Lietuvininkai ir lietuviai” (išspaus-

rafijos “Baltų religijos ir mitologijos šaltiniai” (3 tomai) vienas autorių.

Pelnytai didžiuojasi užsienio šalių mokslo leidiniuose vokiečių ir lenkų kalbomis paskelbtais darbais arba netrukus pasirodysiančia originalia studija “Karaliaučiaus krašto lietuvių ir prūsų materialusis kultūros paveldas, praeitis ir šiandieninė būklė” (apie 50 psl., bus paskelbta kartu su kita Lietuvių kultūros istorijos paveldo konferencijos, vykusios 2005 m. Vilniuje, medžiaga). Šiame darbe bus panaudoti naujausi (2005 m.) duomenys, gauti iš Vokietijos ir Karaliaučiaus kolegų.

A. Matulevičius ne tik ištyrė nemažą svarbių kitų mokslininkų iškeltų problemų, bet ir atsakė į tuos klausimus, į kuriuos atsakymo iki šiol neturėta: patikslino Mažosios Lietuvos plotą, pietinę ribą, atkūrė iš sovietinės istoriografijos išguitą Mažosios (Prūsų) Lietuvos terminą, šiuo metu toliau nagrinėja lietuvininkų etnogenezę, autochtoniškumą, Mažosios Lietuvos kolonizavimo, lietuvininkų asimiliacijos, akultūracijos (kultūros perėmimo) ir germanizacijos procesus, vokiškosios kolonizacijos įtaką lietuvininkų kultūrai, religijai, visuomeniniams santykiams. Jam rūpi Karaliaučiaus krašto, kuriame vis garsiau kalbama apie naująjį “Barbarosos planą” – trečiąją po 1990 m. migrantų bangą, ateitis. Karaliaučiaus srities gubernatoriaus Georgijaus Booso paraginti, lagaminus kraunasi Kazachstano, Uzbekistano, Moldovos, Latvijos, Lietuvos, net Vokietijos rusai. Kaip toliau klostysis šio krašto, kuriame Antrojo pasaulinio karo pasekmės tebejuntamos itin skaudžiai, likimas?

Neabejotini A. Matulevičiaus nuopelnai istorijos mokslui dar nėra tinkamai įvertinti, nes, kaip pripažįsta pats mokslininkas, ir “dabar, kaip ir sovietmečiu, (...) mokslui ir kultūrai ‘stinga lėšų ir dėmesio’”. Kalbėdamas ir rašydamas apie Mažąją Lietuvą ir Prūsiją, teigdamas, kad “tik suirus Sovietų Sąjungai ir prasidėjus tautiniam lietuvių atgimimui, kaip paklydėliai paukščiai iš viso pasaulio pradeda sugrįžti į savo kraštą lietuvininkai, pradeda atsigausti jų kultūra”, A. Matulevičius kartu byloja ir apie mūsų šių dienų Lietuvą: nepažinę savo artimiausių gentainių istorijos, nesuvokę jų likimo, nesugebėsime ir savojo įveikti. Versdami lapą po lapo šio mokslininko straipsnius, studijas, monografijas, žavėdamiesi žemėlapiiais ir jų aprašais, neatsistebėdami kruopščiai, su meile ir didžiausia išmintim parengta Mažosios Lietuvos istoriografija, galime tik nustebti, kad tai vieno žmogaus darbas. “Gyvenu Mažąją Lietuvą, – sako Algirdas Matulevičius, – ir visada prisimenu akademiko Zigmo Zinkevičiaus žodžius, kad be Mažosios Lietuvos neturėtume ir Didžiosios”. (Sutrumintas – iš žurnalo *Krantai*, 2006, nr. 3). (Pabaiga)

Ntrs. iš knygos *Mažosios Lietuvos kultūros pėdsakai*

ALGIMANTAS ZOLUBAS

Kaip valstybė, taip pilietis, taip gyvūnas ar augalas gina savo nepriklausomybę; jei kas veržiasi į valstybės teritoriją, su priešu kariaujama, jei kas kėsina į piliečio būstą, jis kėsłams pasipriešina. Gamtoje regime panašius dalykus. Tarkim, jei inkile apsigyveno zylė, kelk kiek nori arčiau nei 30 metrų nuo jos būsto zylėms inkilus, juose šeimininkė kitoms neleis apsigyventi. Jei išdygo ir įsitvirtino ažuolas, sodink ką nori po juo ar greta jo – neaugs, nes ažuolas įsibrovėlių troškulių numarin. Tačiau yra įsibrovėlių, kurie prisitaiko prie nepalankių sąlygų ir net parazituoja kitų sąskaita (tarp paukščių – gegutė, tarp augalų – karklai).

Karklas – krūminis gluosnis. Jis ne savo tvirtumu, o lankstumu prieš vėtras atsilai-ko, į jį kaip žemaūgį perkūnai netranko, tačiau ant jo ožkos lipa, graužia. Karklai vislūs, dauginasi iš šaknų ir iš stiebų; užtenka nupjautą karklo vytelę į žemę įbesti, ir karklas augs. Anksčiau dirbtas, tačiau apleistas žemes, iškart užvaldo karklai. Lietuvoje tokių dabar pakanka. O ažuolus dėl brangios medienos beatodairiškai kerta, neatsodina, nes iš atsodintų ažuolų medienos reikia laukti bent šimtmetį.

Kertamus ažuolus Lietuvoje nuoširdžiai aprauda Lietuvos radijo laidų “Kaip žmonės gyvena” vedėjas Benas Rupeika. O jo, nenuilstamai keliaujančio ir stebinčio kaip žmonės gyvena, akis pamato nukirstą ažuolą, suranda kal-
tininkus, išviešina, sugėdina. Neįstengtų keliautojas visų ažuolų atsodinti, tačiau jo žodis ne vieną ažuolą, o gal ir ažuolyną nuo kirvio išgelbėjo.

Ilgoka įžanga trumpam rašinėliui, tačiau jos prisireikė

Ažuolai ir karklai

palyginimui, kad geriau su-prastume, kas Lietuvoje de-dasi. O dedasi negeri dalykai, nes ažuolų vardo vertus didžia-vyrius bolševikai nukirto, o jų vardus nepriklausomoje Lie-tuvoje žemina, niekina. Ir tai daro karklų vardo verti politi-kai, istorikai, filosofai, parti-nių mokyklų auklėtiniai. Kark-lynas – visų lygių valdžioje, de-ja, ir visuomenėje. Antai radosi ažuolui prilįgstanti lie-pa Dalia Budrevičienė, kuri pasipriešino “vokelių ekono-mikai”, ir kaip sukilo karklai, kaip priekaištavo net jos buvę bendradarbiai, kad nenusi-lenkė, kad sąžinės neiškeitė į vokelin sudėtus litus.

Nereikia ypatingo aky-lumo pastebėti kaip lankstosi teisėjai, seimūnai, savivaldos atstovai ir, de-ja, valstybės va-dovai. Sako, kad įpratimas – antras prigimimas, o prigimi-mą keisti gali nebent vaikas. Tiek metų svyruota lingua-ta, negi imsi ir įgysi kamieną. Taip ir siūbuoja karklai nepri-klausomoje Lietuvoje. Neišsi-plėsime apie nuolankumą Ry-tams dėl okupacijų žalos atlyni-mo, piliečių lėšų nusavinimo. Atkreipsime dėmesį į tarp karklų pasimetusių mūsų patrio-tizmą.

Metiniame pranešime pre-zidentas Valdas Adamkus atkreipė dėmesį į patriotizmo sto-ką, ir tą pačią dieną buvęs pre-zidentas Algirdas Brazauskas, pritardamas pranešėjui, per Lietuvos radiją priekaištavo, kad ne giedamas, o grojamas Lietuvos himnas, kad mokykli-niuose vadovėliuose vietoj jo – horoskopai. Nedrįstume smerkti prezidentų, kaip institucijos vadovų, nes patys juos rinkome, tačiau jų elgesį palyginti su karklų elgesiu iš žemiau pa-teiktų pavyzdžių tinka.

Jei iš vertybių lauko šali-namas tautiškumas, patrio-tizmo iš liaupsinamo pilietiš-kumo, vargu ar galima sulauk-ti. Akivaizdus pavyzdys – už-sienio lietuviams atimta Lie-tuvos pilietybė; kokie patrioti-niai jausmai begali būti Lietu-vai, jei “pilietinė” valdžia juos pastatė už įstatymo ribų!

Tuo pat metu Lietuvoje veikia kitų valstybių politinės organizacijos: Lietuvos rusų sąjunga, Lietuvos lenkų rinki-mų akcija. Kokie čia geguži-ukai devynbalsės lizde? Jei tų organizacijų nariai yra Lietu-vos piliečiai, jie priklauso ka-mieninės lietuvių tautos vals-tybei, jie yra Lietuvos rusai, Lietuvos lenkai, tačiau ne sve-čiai ar šeimininkai, ne Rusijos rusai ir ne Lenkijos lenkai Lietuvoje. Ar ne karklai įsi-veisė Teisingumo ministerijo-je, kad tokios partijos registruojamos, kad patriotizmui neliko vietos?

Prieš porą metų galėjome stebėti prezidento ir ministėrio pirmininko surežisuotą spektaklį, kuomet buvo sutai-kyti generolo Plechavičiaus Vietinės rinktinės (VR) keli nariai ir lenkų Armijos krajo-vos veteranų nelegalios orga-nizacijos keli atstovai. Lietu-vos VR narių tokiai taikai, lenkams neatsiprašius už pik-tadarystės Lietuvoje, balsavi-mu neįgaliojo VR konferenci-ja, tačiau režisierių spaudžia-mi, keli VR atstovai palinko. Neatsilaikė gerbdami valsty-bės institucijų vadovus tie VR nariai, tačiau tikrą patriotiz-mo stoką parodė juos lenkė valstybės vadovai. Dabar šiuo pagrindu Lietuvoje oficialiai veikia Armijos krajobos vete-ranų organizacija.

Lietuvoje ne be Švietimo ministerijos palaiminimo veikė su Rusijos specialiomis tar-nybomis siejama “Tarptautinė Baltijos akademija”. Kai pi-liečių judėjimo “Kitas pasi-rinkimas” rūpesčiu ši “akade-mija” buvo uždaryta, Lietuvos teisėsauga iš didelio “lankstu-mo” areštavo judėjimo sąskai-tą banke.

Nukelta į 11-tą psl.

KANADOS ĮVYKIAI

Nuaidėjo gimtadienis

Kanada paminėjo 140-ąją valstybės gimtadienį. Iš-kilmėse dalyvavęs ministeris pirmininkas S. Harper savo sveikinimo kalboje daug dė-mesio paskyrė Kanados šiau-rės gyventojams. Jis pasidžiau-gė, kad labiausiai nutolusių teritorijų gyventojai vis la-biau įsijungia į bendrą vals-tybės gyvenimą, o valstybė skiria jiems daugiau dėme-sio ir paramos. Iš-kilmėse da-lyvavusi gen. gubernatorė Michaëlle Jean kreipėsi į jaunimą, skatindama ugdyti kūrybines ir profesines ga-lias, skiriant savo pasiekimus valstybės gerovei. Švenčiant valstybės gimimo dieną, bu-vo prisaikdinta arti pusės tūkstančio naujų Kanados piliečių. Labrador ir New-foundland provincijose pa-gerbti kovose už Kanadą žu-vę kariai. Visose provinci-jose nuaidėjo tradicinės ra-ketos, vyko koncertai, šviesų festivaliai, istoriniai spek-takliai ir kiti masiniai rengi-niai.

Kanada pasiruošusi pa-dėti Afganistanui ne tik karo su teroristais veiksmuose, bet ir valstybės atstatymo darbuose. Tokį Kanados at-stovės pareiškimą išgirdo tarptautinio pasitarimo da-lyviai. Dvi dienas Romoje (Italija) buvo svarstoma, kaip stiprinti Afganistano teisė-tvarką. Pasitarime dalyvavo Jungtinių Tautų organizaci-jos, Europos sąjungos, Pa-saulio banko ir 20-ties pa-saulio valstybių atstovai. Af-ganistanas turi Teisingumo ministeriją, Aukščiausiąjį teis-mą, vyr. teisėją. Tačiau dėl korupcijos ir silpnai išvysty-tos teisinės sistemos teisin-gumas dar nepasiekiamas vi-siems. Pasitarime nutarta stiprinti teisėsaugos įstaigų nepriklausomybę, objekty-vumą ir profesinę atsakomy-bę, kovoti su korupcija, ge-rinti švietimą, siekti kad bū-tų saugomos žmogaus teisės. Kanada viena iš pirmųjų yra pasiūliusi pagalbą valstybės atstatymui. Per šį dešimtme-tį arti 1 bln. dol. yra numaty-ta pagalbos darbams, Kana-da turi Kabule ambasadą, šiuo metu Afganistane yra daugiau kaip 2,000 Kanados karių.

Vyriausybės projektui pertvarkyti rinkimų atsto-vavimo tvarką ypač priešta-rauja Ontario vadovai. Pagal siūlomo įstatymo pradinį pro-jektą numatyta pakeisti ren-kamų kandidatų kiekį, kurie labiau atitiktų dabartinį Ka-nados gyventojų skaičių ir pasiskirstymą visoje valsty-bės teritorijoje. Ontario pro-vincija 2014 m. turėtų gauti 10 vietų daugiau nei turi šiuo metu. Tačiau Ontario pro-vincijos vadovas D. McGuin-ty pareiškė, kad tai neteisin-gas skaičiavimas. Pagal nau-jąją tvarką Ontario provin-

cija parlamente gautų tik 35% vietų, nors provincijos gyventojų skaičius sudaro 39% visos valstybės gyventojų.

Liberalų partijai pasise-kė, kad nėra rinkimų pava-sarį ar vasarą, nes partijos ižde lėšų nedaug. Konservatoriai juos aplenkė savo rin-kėjų ir jų aukų dosnumu. Per tą patį laikotarpį konserva-toriai surinko 5.1 mln. dol. iš 45,000 savo rėmėjų. Libe-ralai surinko dešimteriopai mažiau. Jie teisinasi rinkėjų pasyvumu, dar tebesančio-mis skolomis iš praėjusių partijos vadovo rinkimų.

Pirmųjų tautų gyvento-jų – indėnų – tradicinė akty-vumo diena praėjo ramiai ir taikingai. Buvo sustabdytas traukinių eismas Torontas-Montrealis ir Montrealis-Otava, vengiant galimų fizi-nių susidūrimų. Trumpam bu-vo nutrauktas eismas 401 greitkelyje, 29 km kelio ruo-že, kur buvo užtvaros. Ta-čiau Pirmųjų gyventojų su-sirinkimo vadovas P. Fontai-ne, kiti nuosaikūs aktyvistai kvietė indėnus ir visus ka-nadiečius taikiam dialogui apie bendrabūvio problemas ir sprendimus, ragino nepa-versti šios dienos fizinio smur-to ir priešiš-kumo šaltiniu. Pagerbdama Pirmųjų Kana-dos gyventojų pastangas siekti pripažinimo ir užsitar-nauto teisingumo, Kanados geležinkelio tarnyba vienai minutei sustabdė kelyje 300 krovinių traukinių eismą.

Igyvendindama savo nuo-statą gerinti valstybės moks-lo ir inžinerijos, technologijų kūrimo spartą, valstybė pa-pildomai dar skiria 26 mln. dol. Kanados naujovių fon-dui (innovation foundation). Šis fondas remia universi-tetų, kolegijų, ligoninių moks-lo tyrimų skyrius ir kitas ne pelno organizacijas, padeda jiems sukurti reikiamą bazę – įrangą, duomenų bankus, diegti naujas technologijas. Papildomos lėšos skiriamos 140 projektų McGill (Mont-realis), Toronto ir Vankuve-rio (Br. Kolumbija) universi-tetams. Kartu su šiais metais biudžete skirtomis lėšomis valstybės parama šioms moks-lo tyrimo įstaigoms siekia beveik 0.5 bln. dol. Tikimasi, kad valstybės skiriami fondai patrauks privačius investuoto-jus, dideles versloves. Iki 2010 m. mokslo tiriamie-siems darbams bus išleista ne mažiau kaip 11 bln. dol.

Didėja Kanados viešojo transporto populiarumas. 2006 metais jo paslaugomis pasinaudojo 1.7 bln. keleivių – 3.21% daugiau nei 2005 m. Kasmetinis kelionių skai-čius padidėja 52 mln. Brangs-tant benzinui, gerėjant gam-tos ir oro apsaugos švieti-mui, tikimasi, kad kelionių viešojo susisiekimo priemo-nėmis gausės. **SK**

MŪSŲ TĖVYNĖJE

DAUGĖJA AVARIJŲ

BNS žiniomis, birželio pirmą savaitę Lietuvos policininkams įkliuvo 758 neblaivūs vairuotojai. Blaivumo tikrinimo metu policijos pareigūnai Lietuvoje patikrino 39,462 vairuotojus. Palyginus su praėjusių metų gruodžio mėn. vykdytos patikros rezultatais, birželio pradžioje buvo sugauta 40.1% išgėrusių vairuotojų daugiau. Lengvas girtumo laipsnis nustatytas 432 vairuotojams, vidutinis – 204, sunkiai apgirtę vairavo 122 asmenys. Neblaivūs vairuotojai 2006 m. Lietuvoje buvo kalti dėl 761 eismo įvykio (11.2% visų eismo įvykių). Šiuose įvykiuose žuvo 66 žmonės. Taip pat nemažėja bendras avarių skaičius Lietuvos keliuose. Š.m. gegužę Lietuvoje užregistruota 601 avarija, kuriose žuvo 65 žmonės, dar 754 sužeisti. Pasak Lietuvos policijos eismo priežiūros tarnybos, palyginti su praėjusių metų gegužę, šiemet įvyko 40 avarių daugiau.

SUMAZĖJO SKAITYTOJŲ

Statistikos departamentas išleido leidinį *Kultūra, spauda ir sportas*, kuriame skelbiami 2006 m. Lietuvos bei kai kurių kitų Europos valstybių duomenys apie kultūros įstaigų, radijo ir televizijos, valstybinių archyvų, sporto organizacijų veiklą bei knygų, žurnalų ir laikraščių leidybą. 2006 m. Lietuvoje labiausiai išaugo kino teatrų lankomumas. Per metus kino teatruose apsilankė 2.5 mln. žiūrovų, dvigubai daugiau nei 2005 m. Šalyje veikia 48 kino teatrai, kuriuose yra 77 kino salės. Per metus parodyti 143 naujausi įvairių šalių kino filmai, iš kurių daugiau nei 60% sukurta JAV. Muziejų lankytojų 2006 m. buvo 2.9 mln., nuo 2005 m. jų skaičius padidėjo 160,000. Daugiausia lankytojų sulaukė Lietuvos jūrų muziejus. Teatrai, kurių šalyje yra 32, 2006 m. parodė 4,400 spektaklių. Žiūrovų skaičius per metus padidėjo daugiau nei 100,000 ir siekia beveik 1 mln. Ypač padaugėjo žiūrovų nevalstybiniuose teatruose. Bibliotekų skaitytojų skaičius per metus sumažėjo 16,000. Šalyje veikia 1396 bibliotekos, iš jų dauguma (82%) yra kaime. Beveik pusė Kultūros ministerijai pavaldžių bibliotekų turi kompiuterius, iš jų 80% prijungti prie interneto. 2006 m. buvo išleista 4548 knygos, jų tiražas per metus padidėjo nuo 7.8 mln. iki 8.8 mln. Išleisti 449 žurnalai ir 334 laikraščiai. Laikraščių metinis tiražas padidėjo beveik 20%, žurnalų – 15%.

PAGERBĖ KANADIETĮ

Kanados kariai pagerbė per II Pasaulinį karą Lie-

tuvoje žuvusio Karališkųjų Kanados oro pajėgų pirmojo rango viršilos Keith Oliver Perry atminimą birželio 21 d. Šilutės rajone, Macikų kaimo kapinėse. Lietuvoje vykusiose tarptautinėse pratybose “Gintarinė viltis” dalyvaujantys Kanados kariai budėjo garbės sargyboje kartu su Lietuvos karinių jūrų pajėgų kariais. Kapinėse buvo atidengtas atminimo paminklas viršilai K.O. Perry. Renginio metu taip pat vyko simbolinis Prancūzijos karinių oro pajėgų naikintuvų skrydis virš minėjimo vietos, pagerbiant žuvusiųjų karių atminimą. Pagerbimo išskilmę organizavo Lietuvoje gyvenančių kanadiečių bendruomenės atstovai ir Kanados ambasada.

ATLYGINS ŽALĄ

BNS žiniomis, birželio 20 d. Lietuvos apeliacinis teismas nusprendė, kad už Lietuvos partizanų Jono ir Antano Aštrauskų nužudymą nuteisti buvę sovietų parankiniai – saugumo papulkininkis Vytautas Vasiliauskas ir slaptoji agentė Martina Žukaitienė – nužudytų partizanų dukrai ir dukterėčiai turės atlyginti 150,000 litų neturtinę žalą. 2004 m. V.Vasiliauskas ir M.Žukaitienė buvo pripažinti kaltais dėl partizanų nužudymo 1953 m. M.Žukaitienei skirta 5 metai laisvės atėmimo, V.Vasiliauskui – 6 metai. Abu dėl ligos nuo realios laisvės atėmimo bausmės buvo atleisti. Po šio nuosprendžio J.Aštrausko dukra ir A.Aštrausko dukterėčia Martina Aštrauskaitė-Bikuličienė kreipėsi į teismą su civiliniu ieškiniu, prašydama atlyginti šeimai padarytą moralinę ir materialinę žalą. Kauno apygardos teismas šį ieškinį buvo atmetęs. Tada partizano dukra kreipėsi į Lietuvos apeliacinį teismą. Slaptajai agentei M.Žukaitienei už svarbią informaciją apie partizanų slaptymosi vietą sovietai įteikė 2,000 rublių.

LAIMĖJO REKLAMA

Lietuvos žiniasklaidos planavimo agentūra “Trendmark/Universal McCann Vilnius” tarptautiniame Kanų reklamos festivalyje žiniasklaidos kategorijoje birželio 20 d. apdovanota sidabrinium Kanų liūtu, skelbia BNS. Apdovanojimas įteiktas už pernai gegužę įgyvendintą buitinės elektronikos perdirbimo įmonės “EMP recycling” įvedimo į rinką projektą. Tai pirmasis tokio lygio apdovanojimas ne tik Lietuvoje, bet ir visose Baltijos šalyse. 2004 m. įsteigtos “Trendmark/Universal McCann Vilnius” klientai yra “MasterCard”, “Sadolin”, “ExonMobil”, UPS, “Microsoft” ir kitos įmonės. **RSJ**

LIETUVIŲ TELKINIuose

KLB Kalgario apylinkės nauja valdyba. Iš kairės: Rasa Janulienė (sekretorė), Loreta Blažienė (vicepirm.), Elytė Balkytė-Zubienė (Krašto tarybos atstovė, žiniaraščio redaktorė ir buvusi pirmininkė), Ramunė Dainora (Krašto tarybos atstovė ir Kalgario lietuvių Vytauto Didžiojo mokyklos vedėja), Cecilija Kairaitis (įždininkės padėjėja ir buvusi išdininkė), Rima Jurevičiūtė-Urita (veiklos direktorė), Elvyra Krausienė (pirmininkė), Vilius Bičkus (veiklos direktorius), Ella Kriveliene (įždininkė). Nuotraukoj trūksta Žilvino Liaukonio (veiklos direktoriaus) ir Zigfrido Tijūnėlio (veiklos direktoriaus ir žiniaraščio redaktoriaus)

Calgary, AB

KALGARIO LIETUVIŲ VI-SUOTINIS SUSIRINKIMAS įvyko š.m. birželio 10 d. Dalyvavo 31 narys naujai valdybai išrinkti. Susirinkimą vedė pirmininkė Elytė Balkytė-Zubienė. Ji pristatė garbės svečius, kunigą/pranciškoną Joną Šileiką iš Toronto, Gražiną ir Stasį Noreikas iš Lethbridge; valdybos narius – Vilių Bičkų, Ramuną Sereiką ir Ceciliją Kairaitis. Komiteto nariai Zigfridas Tijūnėlis, Žilvinas Liaukonis, Neringa Karlonienė ir Odeta Vede-gienė negalėjo dalyvauti. Pirmininkė apibūdino trejų metų veiklą, kuri tikrai buvo judri, įvairi ir įdomi, pakvietė išdininkę Ceciliją Kairaitis pateikti ataskaitą; padėkojo valdybos nariams, mokyklos vedėjai Ramunei Dainorai ir rėmėjai Elvyrai Krausienei su pažymėjimais ir gėlėmis. Taip pat ji išreiškė didelę padėką Lietuvos ambasadai Kanadoje bei Tautinių mažumų ir išeivijos departamentui prie Lietuvos vyriausybės už mokyklai skirtą metodinę medžiagą, už pinigines paramas valdybai ir mokyklai iš KLB valdybos ir Krašto tarybos, Edmontono apylinkės valdybos, G. ir S. Noreikų ir I. ir V. Kaatz bei Julės Kairiūnaitės. Į valdybą aklamaciniu būdu buvo išrinkti: Vilius Bičkus, Loreta Blažienė, Rasa Janulienė, Cecilija Kairaitis, Ella Kriveliene, Žilvinas Liaukonis, Zigis Tijūnėlis, Rima Jurevičiūtė-Urita. Nepajėgus išrinkti kandidato-ės pirmininkauti, Elvyra Krausienė sutiko prisiminti pirmininkės pareigas. Krašto tarybos atstovės pasiliko Elytė Balkytė-Zubienė ir Ramunė Dainora.

Dėkojame pasitraukusiems valdybos nariams, kurie įdėjo daug triūso gerindami mūsų bendruomenės veiklą. Dėkojame Odetai ir Raimundui Vede-giams už mokyklos ir Velykų renginius, organizuotus jų namuose. Aldonai Tarydienei už atstovavimą mūsų vyresnės kartos, Ramunui Sereikai (buvusiam vicepirmininkui) ir Neringai Karlonienei (narei) už visokeriopą aktyvią veiklą. Džiugu, kad yra ir tęsinys.

Zigis Tijūnėlis, Žilvinas Liaukonis, Vilius Bičkus ir Cecilija Kairaitis pasilieka valdyboje. Jie vadovavo įvairiai veiklai, jų patyrimas yra labai ver-

tingas. Ramunė Dainora, mokyklos vedėja ir veikėja, sutiko atstovauti Kalgario apylinkėi Krašto tarybos suvažiavimuose. Naujai įstojo į valdybą: Loreta Blažienė, Rasa Janulienė, Elvyra Krausienė, Ella Kriveliene ir Rima Jurevičiūtė-Urita.

Elytė Balkytė-Zubienė, atsiestatyndino iš pirmininkės pareigų, bet palieka toliau aktyviai dirbti komitete. Jos entuziazmą ateinantis komitetas stengsis palaikyti. Jos maloni šypsena ir asmenybė pritraukia daug žmonių. Elytė užmezgė artimus ryšius su Edmontono lietuviams, Toronto valdyba, sutiko mums atstovauti Krašto taryboje. Jos kadencijos metu atvažiavo per dvidešimt lietuvių šeimų. Ji visus suartino, supažindino ir įtraukė į KLB Kalgario apylinkės veiklą. Elytė aktyviai reikšėsi Kalgario lietuvių mokyklos atidaryme. Ji pa-

rūpino patalpas, knygas ir lėšas. Tuo pačiu metu pritarė Rasai Rimavičienei įsteigti tautinių dainų ir šokių ansamblį “Kle-velis”, kuriame pati aktyviai ir entuziastiškai dalyvavo bei toliau dalyvauja. Žiniaraštis *Saulėtekis* tapo meno kūrinium, puikiai redaguotu, su spalvotomis nuotraukomis ir lietuviškais motyvais. Dėkojame ir Jonui, jos vyrui, kuris visokeriopai jai pritarė, padėjo ir visuomet dalyvavo pobūviuose, dažniausiai su video aparatu filmavo ir rinko medžiagą archyvu.

Elytei ir visiems buvusiems valdybos nariams, visos naujos valdybos vardu, sakau Jums nuoširdų ačiū už nepailstamą darbą. Taip pat dėkoju naujos valdybos nariams už įsipareigojimus ir visiems atėjusiems į rinkimus už pasitikėjimą manimi pirmininkauti KLB Kalgario apylinkėi. **Elvyra Krausienė**

Buvusi KLB Kalgario apylinkės pirm. Elytė Balkytė-Zubienė ir Kalgario Vytauto Didžiojo lituanistinės mokyklos vedėja Ramunė Dainora

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

 Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelė Šalvaitytė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.

Nemokamas 1-888-657-4844
Darbo 705-445-8143
Elektroninis paštas: salvaitis@bmts.com
Tinklalapis: www.homesgeorgianbay.com

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

SPAUDSTUVĖ
PRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
413 ROYAL YORK RD., TORONTO ON (prie Evans)
Savininkas Jurgis Kuliešius

Sibirinių trėmimų minėjimas

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiemet birželio tremties minėjimą rengė ALTos Čikagos skyrius (pirm. Evelina Oželienė) birželio 17 d. (Birželio trėmimų minėjimų Čikagoje ir apylinkėse buvo keletas). Minėjimas prasidėjo

Sibirinių trėmimų minėjime Čikagoje 2007 m. birželio 17 d. seserų kazimieriečių vienuolyno salėje kalba mons. Alfonsas Svarinskas

10.30 v.r. šv. Mišiomis Švč. Mergelės Marijos Gimimo šventovėje, Marquette Parke, kurias koncelebravo mons. Alfonsas Svarinskas ir kun. dr. Arvydas Žygas. Dalyvavo šauliai su vėliavomis. Minėjimui skirtas giesmės giedojų parapijos choras ir solistai.

Pamoksle mons. A. Svarinskas prisiminė trėmimus, trumpai pažvelgė į dabartinę Lietuvos padėtį, pabrėždamas, kad reikia kelti žmonių dorą. Pamoksle ypač kėlė reikalą kas mėnesį eiti išpažinties, sekmadieniais išklausti šv. Mišias, melstis už Bažnyčią ir Tėvynę ir padėti artimui. Sugiedojus Lietuvos himną, visi vyko į netoli esantį ses. kazimieriečių

vienuolyną, kur centriniame name esančioje salėje vyko minėjimas. Nors diena buvo karšta ir drėgna, susirinko gausus svečių būrys į vėsinaimą salę, kur, susėdę prie stalų, pirmiausia buvo pakviesti pasivaikinti sumuštiniais, vaisiais ir gaivinančiais gėrimais.

Minėjimą pradėjo Čikagos ALTos skyriaus pirm. E. Oželienė, pakvietusi mons. A. Svarinską sukalbėti invocaciją, kurioje sakė, kad laisvę Lietuvoje dar reikia išsikovoti, nes gresia įvairūs pavojai. Reikia kelti žmonių dorą, auklėti jaunimą. Baigdamas dėkojo už užsienio lietuvių pagalbą Lietuvai. Ses. Nijolė Sadūnaitė kalbėjo labai trumpai, bet gyvai ir entuziastingai. Ji dėkojo už maldas, kurios padėjo jai sunkiais spaudos metais išsilaikyti. Liubomira Šniurevičienė ir Virginija Mauručienė atliko minėjimui pritaikytą jautrių ir patriotinių eilėraščių pyne.

Adv. Saulius Kuprys, ALTos pirmininkas, priminė birželio 12 d. Vašingtone, DC, įvykusias iškilmes atidengiant paminklą komunizmo aukoms. Iškilmėse dalyvavo ir

Ses. Nijolė Sadūnaitė kalba sibirinių trėmimų minėjime Čikagoje ses. kazimieriečių vienuolyno salėje birželio 17 d. mons. A. Svarinskas, ir ses. N. Sadūnaitė. S. Kuprys sakė, kad paminklas yra tik pirmutinis žingsnis. Siekiama įsteigti muziejų ir studijų centrą, kur būtų sutelkta komunizmo aukų tyrimo medžiaga.

Meninę dalį atliko muz. Algimantas Barniškis, padainavęs keletą Sibiro tremtinių dainų. Programą užbaigė visiems dainuojant *Žemėj Lietuvos*.

(Ntrs. Z. Degučio)

2007 m. birželio 17 d. sibirinių trėmimų minėjime ses. kazimieriečių vienuolyno salėje Čikagoje iš k.: ALTos Čikagos skyriaus pirm. Evelina Oželienė ir ALTos pirm. adv. Saulius Kuprys

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"
Lougheed Funeral Home
Žmonės, kurie atjaučia kitus
Sudbury Ontario

*Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje,
įsikūręs nuosavyse namuose -*

TALKA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 55 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ: kasd.pal.čekių sąsk. iki .0.75% santaupas1.00% kasd. pal. taupymo s1sk. .0.75% INDĖLIAI: 90 dienų indėlius2.50% 180 dienų indėlius2.50% 1 m. term. indėlius4.00% 2 m. term. indėlius4.00% 3 m. term. indėlius4.10% 4 m. term. indėlius4.20% 5 m. term. indėlius4.35% RRSP ir RRIF (Variable)1.00% 1 m. ind.4.00% 2 m. ind.4.00% 3 m. ind.4.10% 4 m. ind.4.20% 5 m. ind.4.35%	PASKOLAS Asmenines nuo8.50% nekiln. turto 1 m.6.80%
--	---

•Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai

•Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mln. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu

Sekite kasdienę informaciją apie nušimčius TALKOJE
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ - INTERAC KORTELĖ
TINKLAPIS: www.talka.ca

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Metinis Tautos fondo (TF) susirinkimas įvyko birželio 2 d. jo būstinėje, Manhattan, Niujorke. Jame dalyvavo fondo nariai ir svečiai. Iš pranešimų aiškėjo, kad finansinė fondo padėtis yra gera. Vyksta mokyklų Lietuvoje įdukrinimo programos, tautinės pakraipos spaudos bei Rytų Lietuvos mokyklų rėmimas, knygų apie politinius trėmimus platinimas. LF tarybos pirm. Algis Vadeckas savo pranešime pastebėjo, kad šiais metais su kanka penkeri metai nuo TF knygos pasirodymo, Tautos fondas tęsia visus anksčiau pradėtus darbus, skatina tautiškumo išlaikymą. TF valdybos pirm. dr. Giedrė Kum-pikaitė padarė praeitų metų veiklos pranešimą. Dr. Nijolė Bražėnaitė-Paronetto, Mokyklų įdukrinimo ir labdaros komisijos pirmininkė, pranešė, kad Lietuvoje yra įdukrintos 259 mokyklos ir joms paremti paaukota 193,000 dol. Šiuo metu didelis dėmesys esąs skiriamas mokyklas aprūpinti knygomis apie pokario tautos pasipriešinimą prieš okupantus. “Knygos Lietuvai” projekto vadovė dr. Rožė Šomkaitė pranešė, kad Lietuvoje yra 1,500 įvairių mokymo institucijų, kurioms skiriama po vieną knygą. Knygos yra pristatomos per rajonų švietimo skyrius. Šiais metais pristatytos 5 knygos ir 3 knygos rengiamos pristatyti. Susirinkime dalyvavo TF atstovybės Vilniuje vicepirm. Kazimieras Garšva. Jis kalbėjo apie Rytų Lietuvos mokyklas ir jų problemas. Pasirodo, yra sudėtinga švietimo būklė šioje Lietuvos dalyje. Susirinkime buvo perrinkti keturi TF tarybos nariai: dr. Algirdas Lukoševičius, Jonas Stankūnas, Irena Veitienė; išrinktas vienas naujas narys – Marius Marijošius.

Egiptas

Lietuviai pradeda vis daugiau įsigyti nuosavybių Egipte, kaip skelbia Lietuvos žiniasklaida. Bendrovės “Burbonas” vadovas Linas Savickas spaudai pranešė, kad jo bendrovė yra pardavusi daugiau nei dešimt butų. Jis taipgi žino kelias kitas bendroves, tarpininkaujančias lietuviams įsigyti nekilnojamąją turtą Egipte. Pasak L. Savicko, investuoti Egipte į nekilnojamąją turtą yra pelninga. Čia butų kainos kasmet pakyla penktadaliu. Iš nuomos galima uždirbti 7% buto vertės. Sakoma, kur anglai investuoja, ten reikia ir bėgti. Jie pasiima grietinėlę, bet dar lieka ir riebaus pieno. Lietuvius investuoti vilioja palyginti nebrangios butų kainos. Pvz. dviejų kambarių buto kurorte prie Raudonosios jūros kaina yra

40,000 litų. Butus Egipte dažnai įsigyja vyresnio amžiaus lietuviai, tikėdamiesi iš tų butų užsidirbti. Dar perka ir tie, kurie planuoja ten dažniau atostogauti. Šiuo metu Egiptas yra antra vieta po Turkijos, kur lietuviai daugiausia praleidžia atostogas.

Britanija

Kasmetinis Lietuvių jaunimo sąjungos susirinkimas Britanijoje įvyko Lietuvių sodyboje. Jame buvo aptarti organizaciniai reikalai, praėjus vieneriems metams nuo naujo persitvarkymo, taipgi buvo pateiktas statuto projektas. Praėjusių metų valdybos veiklą apžvelgė valdybos narė Laura Dzelzytė. Per trumpą laiką buvo suburta tautinių šokių grupė, vadovaujama iš Australijos atvykusio Gintaro Radzivano. Sąjungos atstovai dalyvavo XII Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese. Taipgi Sąjungos atstovai buvo susitikę su Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi ir jo žmona Alma Edinburgh mieste. Susirinkime buvo pateiktas statutas, susilaukęs nemažai komentarų bei diskusijų. Senasis statutas, pasak naujo statuto rengėjo Gintaro Radzivano, Gytės Mankutės ir Vytutės Geštautaitės, iš esmės buvo pakeistas, tik maža dalis palikta buvusio statuto. Išrinkta nauja valdyba: pirm. Laura Dzelzytė, vicepirm. Indrė Dargytė, sekr. Kristina Jasaitytė, išd. Vytutė Geštautaitė, ryšiams palaikyti – Gytė Mankutė, sporto reikalams Domas Dargis, informacijai – Tadas Gutauskas. Pasibaigus susirinkimui, naujoji tautinių šokių grupė pasiūlo porą šokių. Po to Sodybos salėje visą naktį vyko šokiai visiems.

Australija

A.a. Michalina Petraitienė, 89 m. amžiaus, mirė balandžio 30 d. Hobart miesto slaugos namuose. Velionė 1949 m. su trimis dukterimis atvyko pas 1948 m. jau apsi-gyvenusį Hobart mieste vyrą Juozą. Abu dirbdami susitautė pinigų, pasistatydino didelį namą ir gražiai gyveno. Abu lankydavo lietuvių renginius. Michalina priklausė Lietuvių moterų draugijai. Jų gražų gyvenimą pirmiausia sudrumstė 1983 m. vyro Juozo mirtis. Po trylikos metų mirė duktė Kristina. Velionė dar ilgą laiką gyveno savo name, lankoma dukterų Janinos ir Irenos. Ilgainiui, negalėdama viena gyventi, turėjo persikelti į slaugos namus. Čia ją aplankydavo dukterys, LB apylinkės valdybos nariai, draugai bei pažįstami. Gedulines Mišias Šv. Teresės šventovėje atnašavo parapijos klebonas kun. T. Cormack. Atsisveikinimo žodžius tarė J. Paškevičius ir G. Radzevičienė. **JA**

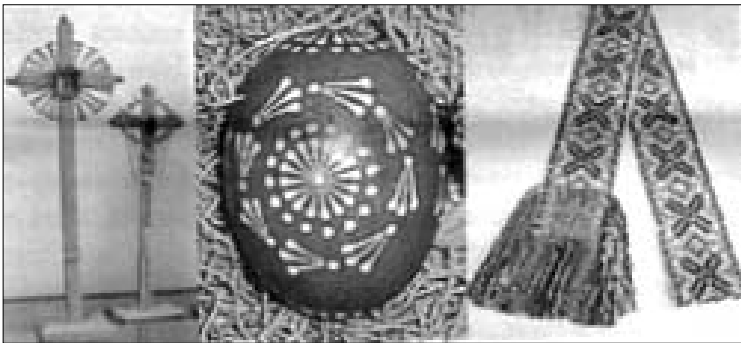
Lietuvių tautodailės paroda

Kanklininkės su vadove Ž. Janeliūniene LTI parodos atidaryme Neilson Park Creative Centre birželio 26 d.

Lietuvių tautodailės instituto parodos atidaryme š.m. birželio 26 d. Iš d. L. Vismanas, trečia iš d. kanklininkių vadovė Ž. Janeliūnienė. Viduryje LTI pirm. A. Veselkienė, antra iš k. priekyje LTI Toronto skyriaus pirm. A. Vaitonienė Ntrs. R. Jonaitienės

Lietuvių tautodailės instituto (LTI) veiklos 30-mečio proga surengtos parodos atidarymas įvyko birželio 26 d., 7 v.v. Neilson Park Creative Centre patalpose, Etobicoke, ON. Įspūdingai atrodė erdvioje patalpoje meniškai išdėstyti margučiai, drožiniai, kiti rankdarbiai, sienas dengiantys gobelenai, juostos, tautiniai drabužiai. Svečius, kurių buvo arti 75, sutiko graži kanklių muzikos programa, kurią atliko penkios lietuvaitės su vadove Žibute Janeliūniene. Susirinkusius pasveikino jubiliejinio komiteto pirmininkas Laurynas Vismanas, atvykęs iš Niujorko, kur jis pirmininkauja ten esančiam LTI skyriui. Jis kalbėjo lietuviškai ir angliškai, išreiškė tautodailės svarbą išlaikant lietuviškumo jausmą.

Lietuvių tautodailės instituto pirmininkė Aldona Veselkienė kalba 30-mečio parodos atidaryme birželio 26 d. Neilson Park Creative Centre patalpose Ntr. R. Jonaitienės

Aldona Veselkienė, ilgametė LTI pirmininkė, apžvelgė instituto veiklą nuo jo įsteigimo Kanadoje 1977 m. Anastazijos ir Antano Tamošaičių globoje. Trumpą žodį tarė centro direktorė B. Elias, pati penkis kartus lankiusi Lietuvoje ir pamėgusi Palangos gintaro muziejų. L. Vismanas padėkojo visiems, talkinusiems parodos ruošoje, ir pristatė jubiliejinio komiteto nares – D. Didžbalienę, I. Meiklejohn, I. Tarvydienę, D. Šablinskienę, L. Švarcienę ir LTI Toronto skyriaus pirmininkę Aldoną Vaitonienę, pakvietė visus pasivaišinti vynu ir užkandžiais. LTI suaktuvinis suvažiavimas įvyks tame pačiame centre liepos 13 d. Paroda vyks iki tos datos Neilson Park Creative Centre, 56 Neilson Dr. antrad.-penktad. nuo 9 v.r. iki 4 v.p.p., antradienio vakarais 7-9 v.v. Tel. 416 622-5294. **Dlv.**

Mūsų dovanos

Tikrai mums duota Dievo dovana,
Nauja, kas rytas švintanti diena.
Ir saulė, kuri žemę šildo ir mums derlių duoda,
Lietaus palaistytį grūdai pavirsta mūsų duona...
Visa gamta sutverta tokia stebuklinga,
Kaip nuostabiai gyvybėms viskas reikalinga.
Kiek daug pasaulyje giliausių vandenų,
Be jų nebūtų mūsų, nei žuvų, nei augalų...

Kas gali abejoti galybe mūsų Sutvėrėjo,
Ją matome visur, naujoji dienoj, kuri atėjo.
Net kūdikėliui gimusiam šiandieną,
Jis dovanojo švarią ir nemirtingą sielą.
Tą sielą reikia saugoti nuo piktojo žabangų,
Jeigu gyvenimą užbaigęs nori regėti Dangų.
Gyvent dorai ir nedaryt sunkiųjų nuodėmių,
Tam reikia šaukti pagalbos mūs angelų sargų...

GRAŽINA STAUSKIENĖ

ELENA DEKAMINAVIČIENĖ

Tęsinys iš 27 nr.

“Mes žinome, kokiose sąlygose gyveno ir kūrė Strazdelis, Kudirka, Maironis; mes patys pergyvenome Didžiojo karo ir Nepriklausomybės kovų dienas, tautos sąžinė mums liepė nepadėt plunksnos iš rankų ir šiandien. Žodis prikėlė Lietuvą. Kūrybos žodis ją turi įprasmint ir puošti, einančią amžinuoju laisvės keliu”. Šiai misijai poetas išliko ištikimas ir praradus nepriklausomybę. Tėvynės nelaimė, ypač tragiškieji 1941 m. birželio trėmimai jį giliai slėgė.

Apie viešnagę JAV viename pasakojime “Pavėluotas interviu” žurnalistė Žana Tarasevič pasakoja: “Kadangi nuvykau ten neturėdama nei giminių, nei artimų draugų, tiesiog kviečiama pažįstamų, verčiausi gana sunkiai. Ilgainiui susipažinau su vietiniais lietuviais, viena jų buvo Dalytė Trotman, Brazdžionių vaikaitė. Su ja draugaudama susipažinau ir su Brazdžioniais, o kai vienu metu neturėjau kur gyventi, jie man leido pas juos apsistoti, kol susirasiu kitą vietą. Jų namai nėra prabangūs, greičiau kuklūs – privatus namas, nedidelis žemės plotas aplinkui, tuo metu jame kartu gyveno ir Dalytė. Rūsyje buvo įrengtas archyvas. Jį kuri laiką padėjau poetui tvarkyti. Su Brazdžioniu buvo nepaprastai smagu bendrauti – aš, žinoma, puikiai supratau, koks jis didis žmogus, bet tam tikra prasme, būdamas paprastas žmogus, nė kiek savęs nesureikšmindavęs, jis lengvai bendravo su visais. Aš tebuva paprasta mergina iš Lietuvos, bet jam buvo įdomu bendrauti su jaunuimu, jis tai sakė pats – jis mėgo skaityti ir iš Lietuvos gaunamus žurnalus, domėjosi jaunimo gyvenimu Lietuvoje.

Tuo metu, būdama *Lietuvos aid*o korespondentė, rašydavau straipsnius apie gyvenimą JAV aktualijas, įdomesnius įvykius, tiesa ne visuomet juos pavykdavo persiųsti – tais laikais nei paštas, nei faksas nebuvo patikimi. Vis dėlto apdairiai nusprendžiau gauti interviu iš poeto – sutarėme, kad jis pats sugalvos ir klausimus, ir, žinoma, į juos atsakys. (“Literatūra ir menas”, *Pavėluotas interviu*.

Laisvės šauklis

Nr. 33, 2002 m. rugpjūčio 16 d.).

Bernardas Brazdžionis išliko atmintyje ir atsiminimuose tokių poetų kaip: Leonardas Matuzevičius, Vytautas Mačernis, Petras Zablockas, Stasys Gentvilas ir kiti. Jie prisimena poetą kaip šauklį, kuris uždegdavo kūrybai, patriotizmui. Jo eilėraščiai būdavo perrašomi, išmokstami ir deklamuojami lageriuose, tremtyse, išeivijoje, bunkeriuose ir partizanų žeminėse.

“Filologų, humanitarų karta, kuri, atgavus Vilnių, pradėjo studijuoti universitete, tiems kurie čia atėjo po karo ir dar aštuntajame dešimtmetyje, buvo labiausiai nežinoma. Iki daugiausia iš kaimų (kas rinksis nepelningą lituanisto profesiją?) susirinkusių Filologijos ir istorijos fakulteto studentų sąmonės neatėjo joks impulsas, joks priminimas, kad “Tauro” bendrabutyje prasidėjo dramatiškas lietuvių literatūros grįžimas į Vilnių, kad čia būta Mačernio, Bradūno, Nykos-Niliūno... Donato Saukos tautosakos egzaminui skaitėme Pranės Jokimaitienės straipsnius, bet nežinojome, kad tai pati Pranutė Aukštikalnytė, dar Salomėjos Nėries išskirta kaip gabi jauna poetė... Kad ji tik retai berąšo eilėraščius, bet tebesaugo Vytauto Mačernio nuorašus. Kad tik 1993 metais sūnaus pastangomis bus išleistas jos eilėraščių rinkinys – vėlgi jos kartai simboliniu pavadinimu *Sugrįžimai*.

“Tauro” bendrabutyje rastą Bernardą Brazdžionį branginau tikrai kaip Brazdžionį, draudžiamą, slaptą poetą; tik po daugelio metų, po truputį atsekdamas, sąmonėje atstatydama literatūros jaunųjų kelius, pradėjau mąstyti, kam ši knyga galėjo priklausyti”. (Viktorija Dajotytė. *Karalių gėlė iš Žemaitijos pelkių*, psl. 112).

Apie poetą savo prisiminimuose rašo Leonardas Matuzevičius. Jie susitikdavo literatūriniuose vakaruose, kur jis buvo kviečiamas kaip kraštiečių, poetas, oratorius. Biržiečiai didžiavosi turėdami tokių garsų kraštiečių, todėl ir jo poezija čia buvo itin populiari.

“Brazdžionis ne tik gyvas, čiurlenantis vaiku poezijos Nemunėlis, bet taipogi galingas, kampuotas Nemunas, mūsų visų – senų ir mažylių – dainius. Jam dirbant “Ateities spindulių” redakcijoje, jauni literatai siųsdavo pluoštus eilėraščių, kiekvienas geidė, kad jo kūrinėlis būtų išspausdintas. Stebėtina buvo poeto kantrybė ir ištvermė, o gal gili meilė poezijai ir žmogui: nepalikdavo nė vieno literato, neatsakęs jam laišku, nepataręs.” (...) Kai kas poetui prikaišiodavo pernelyg didelį principingumą pažiūrų ir įsitikinimų atžvilgiu. Taip, Brazdžionis – principinga asmenybė – tvirtas, nepajudinamas krikščioniškų idealų gynėjas ir tikras patriotas. Tačiau tai netrukdydavo jam bendrauti ir su kitaip mąstančiais žmonėmis. Brazdžionis – demokratiškos pasaulėžiūros žmogus, demokratiją suvokiantis kitaip, negu daugelis mūsų tėvynainių – be chaotiškumo, kompromisų, be nuolaidžiavimo vulgarumui, chaotiškumui ir cinizmui”. (Leonardas Matuzevičius, *Rinkiniai raštai II d.*, psl. 96). Geriausias renginys buvo vadinamas tas, kuriame dalyvaudavo poetas Bernardas Brazdžionis. Skausmo ar liūdesio valandą buvo kartojamos šio poeto eilės, slapčia nurašomos, slepiamos asmeniniuose dienoraščiuose, užkasamos saugiose vietose. Štai tremtinys Petras Zablockas, gyvenantis Panevėžyje, prisimena susitikimą su Bernardu Brazdžioniu:

“Apsilankė Biržuose ir poetas Bernardas Brazdžionis. Jis jau buvo žinomas poetas. Trise, kartu su Eugenijum (Matuzevičium), išplaukėme į Virvenos vandenį. Eugenijaus prašomas, jis paskaitė savo poezijos. Tai buvo iš tikrųjų šventė. Graži ir naudinga šventė, nes poetas davė literatūrinių patarimų” (Petras Zablockas, *Pakeliui*, psl. 25).

Tenka tik tyliai atsidusti. Nebėra didžiojo mąstytojo, šauklio, patrioto ir talentingo poeto. Yra prisiminimai, jo rašyti laišškai, nuotraukos ir poezija. Kerinti, pakelianti, daininga, iškilminga, gaudi ir ...vedanti. Taip vedanti, kviečianti padaryti kažką ypatingo, neprognozuojamo ir labai labai gero. Skaityti tylomis jo eilėraščių neįmanoma: juos reikia skaityti balsu, didingai, su virpuliu širdyje. (**Pabaiga**)

Ji reikia teisti

RASA NORKUTĖ

Po didžiulės autoavarijos dvidešimties laipsnių šaltyje sužaloti žmonės šaukėsi pagalbos. Pro šalį važiuo vienos įmonės direktorius. Kartu su juo ir dvi sveikos kailiniuotos ponios.

Kai žurnalistas, atvykęs į jo darbo kabinetą paklausė, kodėl net nesustojo prie nelaimės ištiktų savo darbininkų, atsakė: “Nemačiau”. – Išeidamas žurnalistas metė: – “Kaip jūsų kabinete gėlės nuvyto!”

Mūsų humaniškuose įstatymuose nėra tokio straipsnio, kad baustų už pakelėje paliktą sužeistą žmogų. O reikėtų, labai reikėtų tokio straipsnio! Žvėris ir tas sustojęs apuosto. Čia žmogus palieka žmogų su mirtim kovojantį viduržemio kelyje.

Taigi vyras. O moterys? Jos vien savo buvimu turėjo sušildyti merdėjančius žmones, iškviesti greitąją. Kaip šitos moterys galėjo ramiai po kelionės miegoti, rytmetį prikimšti savo skrandžius (sekmadienį)? Man nesuprantama, kaip kitą dieną įmonės vadovas, nesulaukęs savo darbuotojų, nepaskambino nei į ligoninę, nei į polikliniką, o į dviejų vyrų vietą paskyrė kitus darbininkus, kol šitie atsiras. Anot žurnalisto, direktoriaus kabinete gėlės tvoskė krauju.

Bjaurūs tokie žmonės (tokių netrūksta). Jie dvokia gyvenimo purvu, sąžinės pelėsiomis. Tik fašistai pribaidavo savo sužeistus draugus, kad nelaisvėn nepatektų. Palikti sužeistą naktį žiemos kelyje – tolygu mirčiai.

Sužeistieji neteko daug kraujo. Ilgai gydėsi ligoninėje. Sužeistųjų artimieji policijai nepranešė – reikės grįžti į darbą. Bet girtas vairuotojas netikėtai kitą rytą pateko į policijos rankas. Vieno iš sužeistųjų močiutė, atėjusi pas “poną” viršininką, išdrožė:

– Atmink, iki gyvenimo pabaigos tu neturėsi ramybės. Paliktieji pakelyje ateis į tavo košmariškus sapnus ir tamsiom naktim temps tave iš

guolio. Tave jau pasmerkė tavo darbininkai. Be įrodymų žudiku pavadino. Kaipgi kitaip pavadinsi žmogų su pajudusia sąžine?

Galbūt skaitytojai moters palinkėjimą pavadins mistika. Juk iš tiesų išgirdę kieme besišaukiantį pagalbą, uždaro langą, pamatę sužeistą, suka akis į šalį ir eina toliau.

Taip atsitiko Klaipėdoje. Grįždama iš parduotuvės pamaciau dvi merginas. Vienai gal aštuoniolika, kita jaunesnė, prilaikoma draugės, žiūrėjo į sužeistą koją, iš kurios subintuoto tarpupirščio sunkėsi kraujas. Skubiai pristabdžiau kraujavimą. Mergaitė balo. Sakėsi buvusi ligoninėje, kur sutvarstė žaizdą. Maudydamasi jūroje užlipo ant stiklo šukės.

Netoli stovėjęs jaunuolis atkreipė dėmesį – nešiojamu telefonu iškviestą greitąją. Susirinko keletas žioplių. Ejesieji pro šalį pagyvenę žmonės suko akis nuo kraujo klando ir mergaitės. Netoliese rūkęs ponas kreivai vyptelėjo:

– To dar betrūko... – ir “nurūko” toliau.

Atvažiuavo greitoji, bet privažiuoti galėjo tik per penkiasdešimt metrų. Jaunuolis, iškviestą greitąją, pakėlė merginą ant rankų, nunešė iki greitosios ir įsodino į ją. Rūkančiųjų veidai ištįso:

– Žiūrėk, yra ir tokių...

Priėjusi paprašiau jaunuolį pokalbio, bet jis tik ranka numojo:

– Et, nereikia... – ir nuėjo.

Taigi minėti “ponas” ir “ponios”, palikę pakelyje sužeistus žmones, mus piktina savo abejingumu. Įmonės vadovas vakar, “nematęs” pakelyje sužeistų savo darbuotojų (apie tai “sužinojo” tik rytmetį), šiandien gal paliks savo moterį, kuri širdyje jau atšlijo nuo jo... kaip nuo raupsuotojo. Rytoj darbininkai nebenorės tokio “vadovo”. Darbuotojai atvirai kalba: negi šito džino nenubaus?

Mėgdavo jis žmones paauglėti. Kokia dabar gali būti kalba apie vadovo autoritetą, jei pats tapo nusikaltėliu, tiesa

– tik pagal moralinį mūsųose dar neįteisintą kodeksą. Dėl šio neįteisinto kodekso užsietėse autoavarijoje sužalotų žmonių gydymas. Mes visi puikiai žinome, kad laiku suteikta medicininė pagalba sutrumpina gydymo laiką, išgelbsti nuo invalidumo.

Šitokių “žmonių” elgesys susiformuoja vaikystėje, sustiprėja jaunystėje, įsitvirtina vyresniame amžiuje. Tokie žmogystos mūsų visuomenei dar nepataisomą klaidą. Juk tai neprincipingumas, praeities atgyvena, nuopuolis. Kaip priešingybę minėtiems “ponams” noriu papasakoti apie vieną jaunuolį, kuris padėjo girtu vairuotojo autoavarijoje sunkiai sužeistai moteriai. Tuo metu aš gulėjau Klaipėdos miesto Žvejų ligoninėje. Po vakarienės išėjome į ligoninės kiemą pasivaikščioti. Tik staiga pro ligoninės vartus visu greičiu įvažiuo kaukdama “Volga” ir cypdama sustojo. Vaikinas šviesia apranga įpuolė pas budinčią gydytoją. Po minutės jau buvo teikiama pirmoji medicininė pagalba.

Šis vaikiną nepabūgo į naujutėlę baltais vidaus apmušalais “Volgą” paguldyti kruviną moterį ir visu greičiu atvežti ją į artimiausią medicinos įstaigą – ligoninę (ji buvo arčiausia). Kai gydytoja paklausė, kas jis būsiąs, nuostabusis žmogus (jaunuolis), jis tik ranka numojo: “Et, ką čia”, – patylėjęs pridėjo: “Aš taip skubėjau, daktare, ji turi gyventi”. – “Gyvens”, – atsakė gydytoja, – tu išgelbėjai jos gyvybę”.

Trejetas netoli stovėjusių jaunuolių komentavo įvykį: – Šitokia mašina. Kas iš jos beliko – kraujo dėmių vis tiek neišplaus... Po tų žodžių nukrėtė šurpas, ir nervinės adatėlės susmigo nugaron – juk kalbėjo būsimieji vyrai, šeimų tėvai. Reikėjo užsirašyti jų pavardes, kad žmonės žinotų, kad dar esama mūsų tarpe į fašistus panašių žvėrių, kurie negreit baigs savo dienas, nebaudžiami vaikščios ŠVENTAJA mūsų žeme ir darys nusikaltimus, moralinius nusikaltimus, už kuriuos reikia bausti pagal įstatymą.

Toronto Lietuvių Namų ansamblis “Skrybėlaitės” po koncerto Montrealyje Šv. Kazimiero parapijos šimtmečio k-to renginyje 2007 m. birželio 3 d. Pirmoje eilėje iš k.: Janina Budrienė, smuikininkas Mindaugas Gabrys, akordeonistė Vilma Sabaliauskienė; antroje eilėje: Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Aloyzas Volskis, Jurga Šaudienė, Eglė Juškaitienė, grupės vadovė Rūta Snowden, pianistė Ona Gladkovicienė, šimtmečio komiteto pirmininkė Joana Adamonytė Ntr. D. Šaudžio

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Anykščių savivaldybė, Anykščių kultūros centras ir viešoji įstaiga “Muzikos frontas” šiemet pristatė naują, bet neabejotinai tapsiančią tradicine dainų ir šokių šventę *Saulės vartai*, kuri įvyko birželio 23 d. Dainuvos slėnyje. Renginyje buvo prisiminti svarbiausieji saulėgrįžos papročiai, lietuvių liaudies giesmės, dainos, raliai ir šokiai, harmoningai sujungti su kompozitorių ir choreografų kūriniais. Laiko dvasios buvo siekiama šiuolaikinėmis liaudies dainų bei muzikos aranžuotėmis, technikinėmis priemonėmis: apšvietimu, vaizdo projekcijomis, modernia scenografija. Anykščių *Saulės vartų* renginyje, kuris buvo kaip ir liepos 5 d. vyksiančios Pasaulio lietuvių dainų šventės repeticija, dalyvavo beveik pusė tūkstančio dalyvių iš Anykščių, Vilniaus, Alytaus, Šiaulių, Panevėžio, Utenos, Zarasų, Pabradės, Švenčionių ir kitų miestelių.

Prancūzų rašytojas Roman Gary sulaukė Vilniuje paminklo. Šalia J. Basanavičiaus ir Mindaugo gatvių sankryžos buvo pastatyta Romualdo Kvinto sukurta skulptūra, vaizduojanti berniuką, žiūrintį į dangų ir spaudžiantį prie širdies kaliošą. Ši skulptūra įamžino rašytojo Vilniuje praleistos vaikystės įvykį, kurį jis pats aprašė savo knygoje *Aušros pažadas*: pirmą kartą įsimylėjęs, neįstengęs sužavėti savo “širdies damos” (mamos patarimu) užvertęs akis į dangų, kad šviesoje išryškėtų jų mėlynumas, sukramtė gabalą kaliošo.

R. Gary, kurio tikroji pavardė Roman Kacew, gimė 1914 m. gegužę Vilniuje. Su motina, aktore Nina Borisovskaja, kelerius vaikystės metus praleido Rusijoje, vėliau vėl grįžo į Vilnių. Tą savo gyvenimo laikotarpį, namą J. Basanavičiaus gatvėje, kuriame gyveno, jis ir aprašė knygoje *Aušros pažadas*. Trumpam buvo apsistoję Varšuvoje, nuo 1927 metų rašytojas su motina apsigyveno Prancūzijoje, kur mokėsi, studijavo teisę ir aviaciją. Nuo 1940 m. buvo aktyvus pasipriešinimo kovų dalyvis, vėliau dirbo diplomatinį darbą.

1945 m. išleisdino pirmąjį savo romaną *Europietiškas auklėjimas*, kuris sulaukė didelio pripažinimo. Jean-Paul Sartre jį pristatė geriausią knygą apie pasipriešinimą. 1956 m. laimėjo literatūrinę Gonkūrų premiją už romaną *Dangaus šaknys* apie ekologiją, barbarišką elgesį su gamta. 1975 m., prisidengęs Emile Ajar slapyvardžiu, gavo antrąją Gonkūrų premiją už romaną *Gyvenimas prieš akis*. Paprastai vienam rašytojui ši premija nebūdavo pakartotinai skiriama. 1980 m., parašęs atsisveikinimo laišką *Aš pasakiau viską*,

rašytojas Paryžiuje nusižudė.

Maskvos dramos teatras gegužės 23-27 dienomis gastroliavo Vilniuje. Lietuvos valstybiniame dramos teatre, Vilniaus mažajame ir Rusų dramos teatre svečiai parodė šešis spektaklius. Programoje rusų, prancūzų klasika ir šiuolaikinė dramaturgija: Anton Čechovo *Trys seserys*, Pierre Beaumarchais *Bepročiška diena*, *arba Figaro vedybos*, E. Radzinskio *Neatėjus nei meilei, nei mirčiai*, V. Pavlovo *Reikalingas melagis*. Tai pat – *Don Zuanas*, *arba Akmeninis svečias*, pagal Moljerą, kamerinė komedija *Trūksta poros vyrų*, pagal šiuolaikinės amerikiečių dramaturgės Laura Cunningham pjesę *Mergvakaris*. Maskvos dramos teatro trupėje vaidino ir nemažai žinomų teatro ir kino aktorių, kaip Andrej Merzlikin, Stanislav Dužnikov, Aleksej Ševčėnkov, Vladimir Kapustin, Aleksandr Bucharov, Jelena Ksenofontova. Teatras įsteigtas 1996 m. Jo meno vadovas A. Džigarchanjan per tą laiką išugdė daug jaunų aktorių.

Jaunosios kartos režisierės Giedrės Beinoriūtės šeši filmai buvo parodyti gegužės 11-16 d.d. Vilniaus “Skalvijos” kino centre. Pirmąjį filmą *Mano vienišos draugės* ji sukūrė dar studijų metais. Šiame filme apie penkių vienišų draugių kasdienybę atsiskleidė režisierės psichologinės išvalgos, mokėjimas parinkti aktorius ir dirbti su jais. Filmas *Mama, tėtė, brolis, sesė* – intymi vienos šeimos drama, kelianti žmonių susvetimėjimo klausimus. Labiausiai G. Beinoriūtė išgarsinęs filmas *Troleibusas miestas* 2003 m. buvo apdovanotas Azerbaidžano festivalio “III International Audiovisual Festival Baku” prizų. Šis sąmojingas dokumentinis filmas kalba apie kasdienybę, neišsipildžiusias svajones, norą gyventi geriau, parodo viešo transporto kontrolierių ir “zuikių” santykius.

Vaidybiniame filme Egzistencija režisierė vėl pavyksta suderinti valiūkiškumą su liūdesiu. Filmo herojai – dvi padūkusios bobutės, jaunas fotografas ir jo naujoji pažįstama gražuolė. Bobutės galvoja apie artėjančią mirtį, jaunuoliai – apie amžiną meilę. Filmas *Vulkanovka*. *Po didžiojo karo* buvo apdovanotas garbės diplomu Portugalijos tarptautiniame kino festivalyje “Curtas Vila do Conde”, diplomu Rusijos ir Baltijos šalių kino festivalyje bei Lietuvos kinematografininkų sąjungos premija. Naujausiame filme *Gyveno senelis ir bobutė*, pasitelkiant animaciją, dokumentinę medžiagą, fotografijas iš asmeninio archyvo, režisierė jaunos mergaitės lūpomis pasakoja apie savo senelius, sovietmečiu ištremtus į Sibirą. **GK**

Prisikėlimo Kredito Kooperatyvas

3 Resurrection Rd. Toronto, Ontario M9A 5G1
Tel.: 416-532-3400 Fax: 416-532-4816

Anapilyje: Tel.: 905-566-0006 Fax: 905-566-1554

KASOS VALANDOS: pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštad. nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmad. nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.

ANAPILYJE: antrad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. ir penktad. nuo 11 v.r. iki 6 v.v.; sekmad. nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.

AKTYVAI per 75 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	2.50%
180-364 d. term. ind.	2.75%
1 metų term. indėlius	3.35%
2 metų term. indėlius	3.50%
3 metų term. indėlius	3.55%
4 metų term. indėlius	3.60%
5 metų term. indėlius	3.70%
1 metų "cashable" GIC	3.50%
1 metų GIC-met. palūk.	4.10%
2 metų GIC-met. palūk.	4.10%
3 metų GIC-met. palūk.	4.20%
4 metų GIC-met. palūk.	4.30%
5 metų GIC-met. palūk.	4.35%
RRSP, RRIF "Variable"	2.50%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind. .	4.50%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind. .	4.60%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind. .	4.65%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind. .	4.75%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind. .	4.85%
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	1.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%
Amerikos dol. GIC 1 metų term. ind.	4.50%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas nuo	7.00%
Sutarties paskolas nuo	7.00%
Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	5.80%
2 metų	5.95%
3 metų	6.15%
4 metų	6.25%
5 metų	6.40%
Su keičiamu nuošimčiu	
1, 2, 3 metų ...	6.00%

Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas

Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas

KELIAUJANT Į EUROPA NEUŽMIRŠKITE ĮSIGYTI

AMEX EURO ČEKIŲ

NAUDOKITĖS "INTERAC-PLUS" KORTELE

**Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com**

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

praneša, kad

SKYRIUS ANAPILYJE

vasaros metu

(birželio 28 - rugpjūčio 30 d.d.)

KETVIRTADIENIAIS VEIKS

nuo 11 v.r. iki 6 v.v.

ORTODONTĖ

Dr. Skaistė Našlėnaitė
D.D.S., M.Sc., Ortho. Dip., FRCD (C)

Royal York Orthodontics
3029 Bloor Street West
(prie naujos "PARAMOS")

Toronto ON, M8W 1C5
Tel. (416) 207-0885

Kviečiame mažus ir didelius!

HomeLife
Victory Realty Inc., Brokerage*
10720 Yonge Street, Suite 226
Richmond Hill, ON L4C 3C9

Laima Slizauskas

pirkimo ir pardavimo atstovė

*Ruošiatės pirkti namą? Kreipkitės, nenusivilsite.
Turite sunkumų gauti paskolą? Kreipkitės, padėsime.*

TEL: 905-737-0033 416-803-9133 (neš.)

FAX: 905-737-3132 el.paštas: laimaslz@yahoo.ca

*Independently Owned and Operated, REALTOR®

Kelionė į Kiniją

2007 m. gegužės 14 – birželio 5 dienomis

VIDA LIETUVNINKAITĖ

1986 metais aš aplankiau Kiniją pirmą kartą. Tada buvo valdžia labai komunistiška, griežta, skelbimai tikrai kiniškai, milijonai dviračių, daug neturtingų žmonių visur tamais drabužiais.

Šiais metais sugrįžau atostogoms į Kiniją. Tai viena iš mano išpūdingiausių kelionių, sunki 15 valandų lėktuvo kelionė. Ekskursija prasidėjo Bejing mieste, kuriame 16 milijonų gyventojų ir 2.4 milijonai automobilių (Toyotas, Hondas, Volkswagens, Mercedes, BMW's). Mus nuvedė aplankyti Tian'anmen Square, Forbidden City, Summer Palace, Great Wall, Temple of Heaven, Tombs of the Ming emperors. Skelbimai kiniškai ir angliškai. Žmonės apsirengę kaip ir mes Kanadoje.

Po to skridom į Shanghai miestą, 17 milijonų gyventojų ir daugiau automobilių negu Bejing mieste. Iš visų miestų Kinijoje, Shanghai yra moderniausias, turi daug "skyscrapers", yra "fashion capital" Kinijos. Mes užlipom į viršų "Imperial Pearl TV Tower", kaip "CN Tower" Toronte, aukščiausias bokštas Azijoje ir trečias aukščiausias pasaulyje.

Nuvažiavom į Suzhou; tikrai keli milijonai gyventojų, pavadintas "Garden City" dėl jų gražių parkų ir daržų. Po to vežė mus į Wuzhen; senas miestelis ant vandens, ir į Hangzhou – poilsio prie ežero.

Skridom į labai garsų miestą Xi'an, kur pirmutinis imperatorius Qin Shihuang pasistatė mauzoliejų su kelių tūkstančių kareivių pagalba iš mo-

lio "Terra Cotta Warriors & Horses". Atrado tikrai prieš 30-40 metų. Didingas vaizdas! Taip pat nuvykome į budistų Pagodą, matėme jų religines apeigas. Vakare keli iš mūsų

plotą žemės negu Lietuva. Užtruko 2 dienas pervažiuoti miestą ir apylinkę.

Skridom į Guilin miestą. Tai gražiausias miestas Kinijoje – aukšti kalnai kalkakmenio

Xi'an mieste Kinijoje Nijolė Šukienė ir Vida Lietuvninkaitė apžiūri "Terra Cotta Warriors", pirmutinio imperatoriaus Kinijos Qin Shihuang padarytą mauzoliejų, kuris buvo surastas tikrai prieš 40 metų

gavom kojų masažą, reikalingą po ilgo vaikščiojimo. Pirmas dienas Kinijoje temperatūra buvo smagi – nuo 25 iki 29 laipsnių. Dabar, daugiau į pietus, pakilo virš 30 laipsnių su didele drėgme.

Gavome poilsio, kai 5 naktis/4 dienas plaukėm 1270 km laivu Yangtze upe (trečia ilgiausia upė pasaulyje), matėm "Three Gorges Dam" projektą, didžiausią elektros projektą Kinijoje, pervažiuom per gražius siaurus tarpeklius tarp aukštų kalnų. Pastatyti tam projektui keli milijonai žmonių buvo perkelti į kitus ar naujus miestus. Išlipom iš laivo Chongqing mieste. Šis miestas su apylinkėmis turi 32 milijonus gyventojų, didesnį

iškilę iš po vandens. Dailininkai atvažiuoja čia piešti. Kitą dieną (mano gimimo dieną) važiavom 2 valandas į kalnus ir ėjom pėsti dar aukščiau pamatyti ryžių plantacijų. Per vakarienę vadovas įteikė man ir kitam pyragą gimtadienio proga. Po vakarienės nuėjom į nakties turgų, atdarą nuo 7 val. vakaro iki 2 val. ryto. Tą dieną Kinijoje buvo Vaikų diena – daug pokylių vaikučiams, vaisės restorane, balionai, programa. Nebuvo mokyklos pamokų.

Pagaliau traukiniu atvažiuovome į Hong Kongą, buvusią Anglijos koloniją. Matėme didmiestį nuo Viktorijos viršukalnės, mėginom dar apsipirkti Stanley turguje. Vakare žiūrėjom šviesos žaismą Hong Kongo uoste. Paskutinę dieną plaukėm greitlaiviu į Macau, buvusią Portugalijos koloniją dabar "Las Vegas" Azijoje. Matėm senamiestį, naujus kazino ir Macau bokštą, nuo kurio žmonės gali "skydive" ar "bungy jump". Nė vienas iš mūsų nemėginom.

Automobilių Kinijoje yra daug. Vairuotojai nauji – kiti dar neturi leidimų daugiau kaip 5 metus. Taisyklių labai laikosi. Labai sunku pereiti per kelią. Nėra senų automobilių. Autostrada pastatyta per paskutinius 6-10 metų. Didmiesčiai turi naujus didžiausius oro uostus. Dviratininkų mažiau ir mažiau. Per televiziją CNN stoties rodė, kad kiniečiai, kaip ir mes, dabar gauna širdies priepuolius, nes valgo "fast foods", nedaug mankština, mėgsta važinėti automobiliais.

Mūsų ekskursijos grupę sudarė 34 žmonės. Iš jų 14 buvo lietuvių kilmės kanadiečiai ar susituokę su lietuviais – 4 iš Toronto, 10 iš Montrealio. Po 23 dienų kelionės pasidarėm lyg giminės.

(Ntrs. P. Pingitore)

Kanados lietuviai, aplankę Kiniją 2007 m. gegužės-birželio mėn. Bejing darže. Pirmoje eilėje iš k.: Stanley Rašytinis, Linda Visockis-Poole, Carol Pocetti, Vida Lietuvninkaitė, Nijolė Šukienė; antroje eilėje iš k.: Bruno ir Mary Lipke, Sharon Rašytinienė, Ramutė ir Pat Pingitore, Dalia ir Algis Nausėdai, Judita ir Eugenijus Čuplinskai

Baltiečių federacijos surengtame seminare Priskikimo parapijos patalpose birželio 11 d. komunizmo skriaudų prisiminimais pasidalino įvairių tautybių atstovai Ntr. R. Jonaitienės

Ažuolai ir karklai

Atkelta iš 5-to psl.

Dabar vėl pasigirdo, kad steigiamos naujos internetinėje erdvėje rusiškos mokyklos, kuriose bus galima įgyti ne tik bakalauro, bet ir magistro, habilituoto daktaro diplomus.

Neseniai Lenkijoje apsilankęs min. pirmininkas Gediminas Kirkilas pasirašė pasižadėjimą Vilniuje įsteigti lenkiško Balstogės universiteto filialą. Tokias sutartis, regis, turėtų laiminti prezidentas. Ko gero toks palaiminimas buvo slapčia nuo visuomenės, nes prezidentui jau ne juokais priekaištaujama dėl perdėto lankstumo Lenkijai. O ar atsiklausė tokį sprendimą priimdami vadovai patriotiškai nusiteikusios tautos? Nesmagu klausytis kai juokauja vienas televizijos kanalas, kad prezidentūroje ne tik tualetų įrengimo, bet ir

tarpvalstybinius reikalus tvarko lenkišku vardu dama.

Dar nesibaigę antikonstitucinis valstybės vadovų flirtas su Lenkija dėl saujelės lenkų Lietuvoje pavardžių asmens dokumentuose rašymo lenkiškais rašmenimis (pažadais jau lenkus apdovanojo). Pasigirdo ir Lietuvių kalbos komisijos siūlymai į lietuvišką alfabetą įvesti x, w ir q raides. Ar ne ta kryptimi einama? Taigi beliks į mūsų alfabetą įvesti dar kokią priebalsį su nosiniu ar įstrižai perbraukta l raide. Bus dar kartą nusišlenkta tuščiai lenkų ambicijai patriotizmo sąskaita.

Šiame nepatriotiškų valdžios veiksmų fone žavi per okupacijas nublukę, tačiau sugrįžę ir kibę į veiklą tikri patriotai Lietuvos ažuolai Jonas Kronkaitis, Vilius Bražėnas, šviesaus atminimo Adolfo Damušis, ažuolui prilygstanti liepa Jadvyga Damu-

šienė... Visų neišvardinsi. Žavi patriotizmo nestokojantys savanoriai, šauliai, kariai, visose srityse pasireiškiantis, patriotiškai nusiteikęs jaunimas. Yra ir kitokių, tačiau su patriotizmu susijusių ženklų.

Prieš savaitę du Vilniaus kupiškėnai, medicinos daktaras Gediminas Kaluina ir architektas Žibartas Simonaitis, niekieno neskatinami, išvyko savo krašte ažuolų sodinti. Pakeliui Ukmergės medelyne išigijo kelias dešimtis ažuoliukų, nusivežė ir kartu su mokiniais sodino seniau Vilniaus kupiškėnų įsteigtame ažuolyne Lėvens slėnyje bei savo tėviškėse. Girdėti, kad ir kitur Lietuvoje ažuolus sodina ne tik miškininkai.

Dirvonuojančių ir užkarklėjusių laukų mažėja. Atsiranda ženklai, kad tikrai žemė Lietuvos ažuolai žaliuos. Tačiau tam reikia ne tik žodinių paskatų, bet ir pasiaukojančio triūso.

Ažuolyne karklas nenaikinamas sunyksta.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

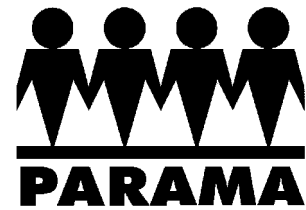
PRELATAS JUOZAS PRUNSKIS 1907. 12.22-2003. 04.26. GYVENIMAS, SKIRTAS DIEVUI IR ŽMONĖMS. Minint dvigubą prelato Juozo Prunskio jubiliejų. Dr. Aldona Vasiulskienė, Vilnius. Leidėjas Lietuvių katalikų religinė šalpa. 19 psl.

Arūnas Streikus, DIPLOMATAS STASYS ANTANAS BĄCKIS. Redaktorė Rima Dulkienė. Išleido Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (Didžioji g. 17/1, LT-

01128, Vilnius). Tiražas 1000 egz. Vilnius, 2007 m. 292 psl.

MŪSŲ PASAULYJE, Lietuvių žurnalistų sąjungos žiniaraštis, 2007 birželis. Iliustruotas 8 psl. leidiny, informuojantis apie lietuvių žurnalistų veiklą išeivijoje ir Lietuvoje. Adresas: Lithuanian Journalists' Association, 1330 So. 51st Ave., Cicero, IL, 60804, USA. Tuo pačiu adresu pasiekiamas ir Sąjungos valdybos pirmininkas E. Šulaitis.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 150 milijonų dolerių

MOKA UŽ:

1.25% Taupomoji sąskaita
iki 1.50% kasd. palūk. čekių sąsk.
2.30% už 30-89 d. term. indėlius
2.50% už 90-179 d. term. indėlius
2.60% už 180-269 d. term. ind.
2.80% už 270-364 d. term. ind.
3.35% už 1 m. term. indėlius
3.50% už 2 m. term. indėlius
3.55% už 3 m. term. indėlius
3.70% už 4 m. term. indėlius
3.70% už 5 m. term. indėlius
3.50% 1 m. "Cashable" GIC (min. \$75,000)
4.10% už 1 m. GIC invest. pažym.
4.10% už 2 m. GIC invest. pažym.
4.20% už 3 m. GIC invest. pažym.
4.35% už 4 m. GIC invest. pažym.
4.35% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.50% RRSP & RRIF (variable)
4.50% RRSP & RRIF 1 m.term.ind.
4.60% RRSP & RRIF 2 m.term.ind.
4.65% RRSP & RRIF 3 m.term.ind.
4.75% RRSP & RRIF 4 m.term.ind.
4.85% RRSP & RRIF 5 m.term.ind.
4.30% už JAV dolerių 1 metų GIC
2.00% už JAV dol. kasd.pal.sąsk.

IMAME:

už asmenines paskolas
nuo7.00%
už nekilnojamo turto
paskolas (mortgages) su
- nekeičiamu nuosimčiu
(fixed rate)
1 metų5.75%
2 metų5.95%
3 metų6.05%
4 metų6.35%
5 metų6.35%
- su keičiamu
nuosimčiu6.00%

DUODAME

- asmenines paskolas
- *mortgičius iki 95% įkainoto turto*
- *riboto kredito paskolas (Line of Credit)*
- *komercinius mortgičius*

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)
KANADOS, JAV DOL. IR EURAIS

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!

GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

KASOS VALANDOS

Pirmad., antrd. ir trečiad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. - 8 v.r.
LN skyriuje - penktad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.;
Royal York skyriuje - šeštad. nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.

SKYRIAI:

2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C1 Telefonas: 416 207-9239
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ONTARIO LAND SURVEYOR

TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
E-mail: tomsenkus@rogers.com

TEL: (416) 237-1893

FAX: (416) 237-0426

KOKIA MANO NAMO/ "CONDO" VERTĖ?

Mielai ir sąžiningai padarysiu
nemoką įvertinimą be jokių
Jūsų įsipareigojimų.

SKAMBINKITE TIESIOG

TEODORUI

STANULIUI, B.A.

416-879-4937

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

ROYAL LEPAGE

*Jeį norite pirkti ar parduoti
namą, ar gauti informaciją,
prašau man paskambinti.
Prižaduo mielai ir sąžiningai
patarnauti.*

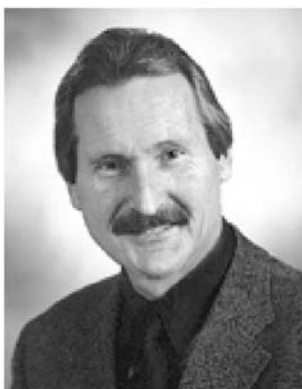
Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

ANTANAS GENYS

"Jūsų nekilnojamo turto
aptarnavimas nuo 1981"

PIRKIMAS ir PARDAVIMAS
PATIKIMOSE RANKOSE!

Dėl nuosavybės įvertinimo skambinkite

(416) 236-6000

Sutton Group-Assurance Realty Inc.

Skautų sąskrydis

Kelionė į skautų sąskrydį 1947 metais. Prieš 60 metų iš DP stovyklų lietuviai skautai dalyvavo pasauliniame sąskrydyje Prancūzijoje

GEDIMINAS KURPIS

Sąskrydžio (Jamborės) ženklukas: lelijėlė su dvigubu tikruoju mazgu

Turiu prisipažinti, kad 1997 m. pražiojęs 50 metų sukaktuves nuo "Jamborės Moisson" pušynuose netoli Paryžiaus. Užtat prisiminiau 60 metų sukaktuves skautijos 100 metų jubiliejaus progą. Dabartiniais laikais į Paryžių nuvykti ne dyvai. Visi, kas tik norėjo, jau turbūt ten buvo. Bet gyvendami ir skautaudami DP stovyklose (gyvenau tada Eichstaetto-Rebendorfo stovykloje, amerikiečių okupacijos zonoje) mes apie tai nė sapnuoti nesapnavome. Ir štai 1947 m. liepą ateina Vyriausio skautininko pavaduotojo raštas su sąrašais reprezentacinės draugovės, vykstančios į Jamborę – 40 skautų iš 12 DP stovyklų ir 9 kandidatai iš Hanau DP stovyklos.

Tai amerikiečių zonos grupė, ir tiek pat, kiek žinau, buvo parinkta britų zonoje. Laiške buvo nurodyta išrinktiesiems supakuoti tvarkingas uniformas, palapines ir kitus reikmenis, pasiimti gerai savaitei maisto ir prisistatyti į parengiamąją stovyklą Offenbach am Main vietovėje. Geležinio vilko skautų tuntas (man rodos, tai Hanau skautai) parūpino palapines, bendruosius indus ir įrankius. Uniformos buvo suvienodintos: žali marškiniai, mėlynos trumpos kelnės, žalios su geltonais apsiuvinėjimais ilgos kojines; turėjome nuimti visus vyresniškumo ženklus ("makaronus") nuo antpečių ir vėliau visi, skautai ir vyčiai, gavome vienodus šviesiai mėlynus kaklaraiščius.

Parengiamoji stovykla

Nereikia daug spėlioti, su koku entuziazmu keliavome Offenbachan. Ten greitai įsikūrėme, visos penktos skiltys ir kandidatų grupė išsirinkome skilčių vadovus, vardus (mūsų tapo Žirgų skiltimi) ir pradėjome stovyklauti. Kadangi visi buvome beveik vienodo amžiaus, šešiolikamečiai (plius, minus vieneri metai), dauguma jau ėjome įvairias pareigas savo tuntuose, buvome patyrę stovyklautojai, susigyventi ilgai netruko. Stovykloje mokėmės giedoti prancūzų himną *La Marseillaise*, Jamborės dainą irgi prancūziškai – liežuviai lūžo, bet išmokome. Vakara, lauzų metu, dainuodavome lietuviškas dainas, lipdydavome įvairius trumpus vaidinimėlius, pasirodymus. Buvo įdo-

mu, nes iš įvairių vietovių susirinkę, turėdavome ir ką nematyto, įdomaus parodyti.

Pavakariais būdavome susstatyti kvadratu aplink vėliavos stiebą, nuleisdavome vėliavą ir klausydavomės stovyklos vadovo, kuris labai lėtai,

ma išskirti ir išskirti kada tik norėdavai. Laisvalaikio turėjome nemažai, todėl dažnai išeidavome į kitas pastovykles ar į bendrą rajoną.

Gavome ir prancūziškų pinigų – kaip ir iš kur, nežinau, bent neatsimenu. Dalį

Valio! Pagaliau gavom leidimą įvažiuoti į Prancūziją

tyliai ir ilgai kalbėdavo (o uodai kąsdavo nežmoniškai), pasakodavo paskutines naujienas, kur užkliuvo mūsų kelionės dokumentai, kodėl dar nevažiuojame į Jamborę. Pagaliau mus perkėlė arčiau Hanau DP stovyklos, ir po kelių dienų išgirdome džiugią naujieną: leidimai gauti, važiuojame ne tik "išrinktieji 40", bet ir 9 kandidatai. Greitai susipakavome, UNRRA sunkvežimiais buvome nuvežti į Frankfurto geležinkelio stotį ir iš ten traukiniu pasiekėme Paryžių. Tais laikais neturėjome nei pasų, nei kitokių svarbių dokumentų, tik UNRRA išduotą DP pažymėjimą, tai dabar nei nežinau (o tada ir nesidomėjau), kokias vizas, leidimus reikėjo išsirūpinti, kad įleistų į Paryžių.

Pagaliam tapome "jamboristais"

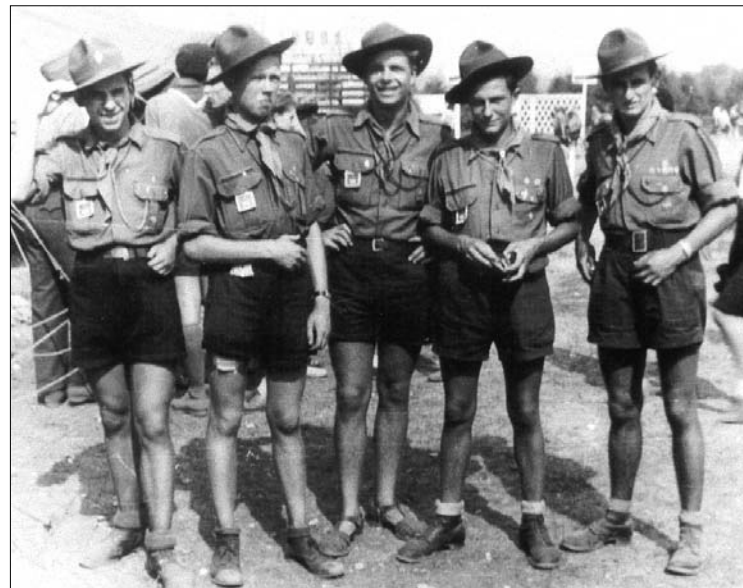
Į Jamborę truputį pavėlavome, iš anglų zonos važiuojusius radome jau ten. Mus visus lietuvių skautus įkūrė Alžyro pastovyklėje (*Sous-camp de Algerie*). Iš viso buvo 15 pastovyklių, pavadintų Prancūzijos to meto provincijų vardais, ir bendri stovyklos įrengimai: krautuvėlės, valgyklos, automobilių aikštelė, pirmosios pagalbos punktas, didžiulė arena. Visos pastovyklės buvo apraizgytos gatvelėmis, keliais ir keleliais ir sujungtos geležinkelio bėgiais, ant kurių kursavo traukinukas – važiuvo labai lėtai ir į jį buvo gali-

jų išleidome skautiškų kepurų, fetrų krautuvėlėje, nes DP stovyklose nė vienas skautas tokių neturėjo. Taip pat gavome ir bilietėlių į stovyklos valgyklą. Atsimenu, kaip mes keturiose už tuos bilietėlius pavalgėme penkių patiekalų, bet be vyno, skanius pietus. Mėginome dalyvauti ir žaidime (*Grand jeu fraternel*), kurio metu reikėjo surinkti 15 skautų grupę, kur kiekvienas būtų iš kitos pastovyklės ir ki-

Sąskrydžio traukinukas

tokios tautybės. Atrodė, kad nesunku būtų tai įvykdyti, bet mano grupėje surinkome tik apie 10 skautų prieš pasibai-giant žaidimo laikui. Tarp kitko, anuo laiku mūsų lingvistiniai gabumai buvo labai riboti: angliškai mokėjome padainuoti *My Bonnie Lies Over the Ocean* ir gal dar porą žodžių, prancūziškai dainelę *Frere Jacques* ir nė vieno žodžio. Vokiškai susikalbėti tada jau visi galėjome, bet vokiečių skautų ten nebuvo, danai, olandai ir belgai vokiškai kalbėjo labai nenoriai, nes karo žaizdos dar nebuvo užgijusios. (Bus daugiau)

Su naujomis kepurėmis

SKAUTŲ VEIKLA

• Primenam visiems, kad "Romuvos" stovykla prasideda sekmadienį, rugpjūčio 5, 12 v.d. skautėms, skautams, prityrusiems skautėms ir skautams. Antros savaitės programa prasideda rugpjūčio 11, šeštadienį, 12 v.d. Tuo laiku turi būti atvykę visi giliukai/liepsnelės, paukštytės/vilkiukai, jūrų skautai, bebrai ir akademikai, kurie stovyklauja antrąją savaitę. Stovykla baigiasi rugpjūčio 18, šeštadienį. Prašome vaikus pasiimti iki 12 v.d.

"ROMUVA INC."

kviečia į "Romuvos" stovyklą

45-čio jubiliejui

rugpjūčio 11, šeštadienį, 2.30 v.p.p.

VYKS IŠKILMĖS, ĮTEIKIMAI, SVEIKINIMAI ir PRISIMINIMAI

PROGRAMOJE: iškilminga vakarienė, pabendravimas su Tarybos pirmininku, vyriausia skautininke ir vyriausiu skautininku

VAKARE – DIDYSIS LAUŽAS

Mišios – sekmadienį 3 v.p.p.

Jei yra norinčių, prašome siųsti sveikinimus arba aukas **Algiiui Simonavičiui, 40 Wilgar Rd., Toronto, ON M8X 1J5**

WATERSIDE DENTAL

Dr. Gintarė Sungailienė

Implantų įdėjimas, protezavimas, plokštelių pritvirtinimas mažais varžteliais (mini implants)

115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5

Tel. 905 271-7171

www.watersidedental.ca

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 30 metų namų remonto patyrimas ♦
Daugiau kaip 23 metai pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9. Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų - 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

ORTODONTAS

(Orthodontist)

DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.

2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)

416 769-2526

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST **ROBERTAS NEKRAŠAS**

- ▶ KULNO SKAUSMAI
- ▶ PĖDOS SKAUSMAI
- ▶ PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- ▶ NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ▶ ĮAUGĘ NAGAI
- ▶ VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- ▶ SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- ♦ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ♦ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ♦ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- ♦ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ♦ STERILŲ ĮRANKIŲ

LIGONIUS PRIIMAME:

352 WILLSON ST.E., ANCASTER, Ont. TEL. (905) 648-9176

JAUNIMO ŽODIS

Grižus iš Rusijos

Torontietis Saulius Simonavičius pasakoja apie savo antrą kelionę į Rusiją

R. SAKALAITĖ-JONAITIENĖ

– *Kaip ir kodėl patekai į Jekaterinburgą? Ką ten veikei?*

– Jekaterinburge dėsčiau dviejų savačių pradinį verslo kursą “Ural State Technical University”. Šią progą parūpino “The LEADER Project” – t.y. mano lankomos verslo mokyklos (The Richard Ivey School of Business – University of Western Ontario) įsteigtas projektas, per kurį verslo mokyklos studentams sudaroma proga dėstyti Rytų Europos universitetuose. Pernai man teko dėstyti Moldovoje, o šiais metais mano darbas

kilti nesupratimų tarp dėstytojų ir vietinių studentų, jeigu ne visą laiką profesoriai turi omenyje tuos kultūrinius skirtumus. Pavyzdžiui, kanadietiškas sarkazmas ir humoras truputį skiriasi nuo rusiško, ir panaudodamas kanadietišką humorą ne toje vietoje gali ižeisti rusą. Bet galiu pasakyti, kad per šią kelionę jokių nesupratimų tarp manęs ir savo studentų neįvyko.

– *Kur dar keliavai? Ar susitikai lietuvių?*

– Gavau leidimą būti Rusijoje (reikėjo vizos) tai nusprendžiau, kad kol tame krašte esu, turiu bandyti žy-

ir finansiškai remiama. Čia visai kaip normali pradinė mokykla, nes klasės vyksta savaitės dienomis. Net ir grynų rusų vaikai lanko šią mokyklą, nes vis tiek pusėje visų klasių yra mokoma rusų kalba. Šių vaikų tėvai mano esą praktiška, kad jų vaikai išmoktų lietuvių kalbą, nes vis tiek Lietuva yra Rusijos kaimynė ir mokėti bet kokią kalbą yra turtas. Su Maskvos lietuviais dar teko proga padiskutuoti Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos reikalais (aš esu PLJS valdyboje), tai tikrai buvo verta su jais susitikti kelis kartus.

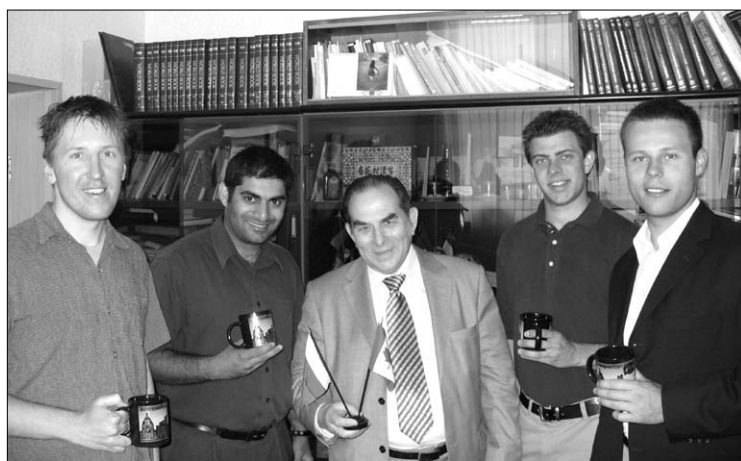
– *Kas padarė didžiausią įspūdį? Ką išmokai?*

– Turiu prisipažinti, kad nedaug žinojau apie Maskvoje gyvenančius lietuvius prieš šią kelionę. Mane labai sužavėjo jų mokykla, ir tikrai nuostabu, kad tiek daug mokinių joje mokosi.

Buvau labai sužavėtas keliais dalykais Maskvoje ir Sankt Peterburge. Maskvos požeminio sistema yra nuostabi. Dauguma vagonų yra gana senoviški ir truputį apdilę, bet požeminio stotys yra gražiausios, kurias esu matęs. Pirma, labai giliai reikia nusileisti nuo gatvės iki pačios stoties. Giliausia stotis tai yra daugiau kaip 100 metrų po žeme ir visai neperdedu, kai sakau, kad užtruko 5 minutes nusileisti į ją judančiais laiptais. Antra, atsiradamas tose stotyse jas nufotografavau. Įsivaizduokite: marmuru išklotos grindys ir sienos, gražiausiai iš akmens padarytos statulos stovi prie įėjimų į vagonus, iki smulkiausios detalės nudažyti paveikslai stočių galuose, ir pagaliau žiūrėdamas į lubas matai puikiausiai blizgančius sietykus. O kelionė į vieną pusę tik apie 60 kanadietiškų centų.

Maskvoje išsklaidyti po visą miestą yra ypatingai dideli karų pergalės paminklai. Rusai labai didžiuojasi savo karų pergalėmis, ypač pergale prieš Napoleoną XIX š. ir Antrojo pasaulinio karo pergale prieš nacių. Įdomu buvo sužinoti, kad nė viename muziejuje Antrasis pasaulinis karas nebuvo tuo vardu pavadintas, o yra vadinamas Didysis patriotiškas karas. Šiek tiek suvokių, kodėl taip vadinta – apie 27 milijonai rusų aukėjo savo gyvybę tam karui, išleido apie trečdalį savo turto. Visi rusai, su kuriais kalbėjau tą temą minėjo, esą gal amerikiečiai mano, kad fašizmas buvo amerikiečių technologijos nugalėtas, bet rusai sako, kad buvo rusų kareivių pralietu krauju nugalėtas.

Po Maskvos apsilankiau “Piterį” (toks žargonas) ir tenai buvau Hermitažo muziejaus sužavėtas. Jeigu praleis-

Su kolegomis ir ekonomikos fakulteto direktoriumi “Ural State Technical” universitete

Universitetas Jekaterinburge, kuriame dėsčiau

tum vieną minutę prie kiekvieno meno kūrinio šiame muziejuje, yra sakoma, kad užtruktų per 30 metų apžiūrėti visą muziejų. Nuostabu, kiek turto tenai per visus amžius rusai yra surinkę! Mačiau du Leonardo da Vinci paveikslus, iš vadovės sužinojau, kad tik 10 jo paveikslų egzistuoja visame pasaulyje.

– *Kaip palygintum žmones, aplinką, sąlygas su tuo, ką patyrei ankstesnėje kelionėje į Moldovą?*

– Žmonės yra lygiai tokie patys, kaip buvo Moldovoje – labai malonūs, nuoširdūs ir dosnūs. Gana tyliai kalba tarpusavyje bevaikštinėdami gatvėse, retai pamatysi besišyp-

dami asmens tapatybės dokumentų, vizos registracijos ar kyšio, kad manęs nesuimtų dėl jų sugalvotos kokios nors priežasties. Jau buvau patyręs pernai, tai žinojau ko tikėtis.

Bet vėl turiu pasakyti, kad patys žmonės tikrai malonūs ir nuoširdūs, labai atvirai ir įdomiai galėjau pasikalbėti su jais apie visus Rusijos teigiamus ir neigiamus dalykus. Buvo labai įdomu!

– *Ką toliau veiksi, kaip Tau šios kelionės padėjo arba padės?*

– Mano patirtys per “The LEADER Project” buvo nuostabios. Turėjau progą ne tik aplankyti kraštus, kurių turbūt niekad nepamatysiu, bet

Vėlesnis susitikimas su lietuvių jaunimu, kuriame kalbėjome apie Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos reikalus

santį žmogų, ir beveik visi rūko. Gana didelis skirtumas tarp turtingų ir vargšų žmonių – sunku pasakyti ar yra vidurinė klasė, kalbant apie žmonių atlyginimus. Mano manymu, Rusijos turtingiausi žmonės yra daug turtingesni negu Moldovos. Buvau girdėjęs iš vietinių rusų, kad yra vienas naktinis klubas Maskvoje, į kurį įeiti tegali ne tik žymūs žmonės, bet ir įeidami sumokėti \$10,000 JAV dol. užstatą.

Policija yra labai suktą Rusijoje, lygiai taip, kaip Moldovoje, tai vengiau prisiartinti prie policininkų, kad nepradėtų kibti prie manęs, klaus-

ir buvo labai daug progų bendrauti su vietiniais studentais, ir ypač daug sužinojau bendraudamas su jais.

Kartais būna proga lankytis kuriame nors krašte, bet yra retas dalykas, kad praleistum kelias savaites su vietiniais. O mano manymu, tik tuo būdu tikrai gali suprasti, koks gyvenimas yra tame krašte. Per abi keliones sužinojau labai daug apie sovietų spaudą ne tik buvusių tarybinių respublikų gyventojų, bet ir apie pačių rusų patirtą spaudą. Dabar labiau vertinu sąlygas, kuriose mes gyvename Kanadoje.

Pirmasis susitikimas su Maskvos lietuvių jaunimu

buvo šiame Rusijos trečiame didžiausiame mieste visai netoli Europos-Azijos sienos. Sužinojau, kad Boris Jelcinas čia studijavo savo laikų.

Prieš išvykimą buvo nemažai ruošos. Visi mes, dėstytojai, stengėmės užsidirbti lėšų iš visokiausių globėjų savo skrydžiams ir programos paruošimui (sąsiuvinių spausdinimui, diplomams, kuriuos įteikiame studentams užbaigiant, ir t.t.). Rinkome pinigų iš firmų ir iš asmenų, kurie metų metais remia “The LEADER Project”. Kita ruošos dalis prieš mūsų išvykimą buvo pasiruošimas dėstyti. Keli mūsų profesoriai suruošė progą mums išmokti, kaip dėstyti kitai kultūrai negu Šiaurės Amerikos, ir t.t. Pernai prieš Moldovą mes, dėstytojai, irgi baigėme panašią programą. Mano manymu, yra labai svarbu tai daryti prieš išvykstant, arba gali iš-

miausias vietas pamatyti. Sudariau savo planą taip, kad turėčiau laiko pamatyti Maskvą ir Sankt Peterburgą, Rusijos didžiausius miestus. Praleidau daugiau kaip savaitę Maskvoje ir beveik savaitę Sankt Peterburge. Susitikau su lietuvių jaunimu Maskvoje ne vieną kartą, bet neteko susitikti su lietuviais Sankt Peterburge.

Lietuvių jaunimas Maskvoje yra labai malonus. Vieni kalba, o kiti nekalba lietuviškai, bet vis tiek kartu bendravome, nes ten lietuviškai kalbantys vertė man. Dauguma lietuvių, su kuriais susitikau, turi pusiau lietuvišką ir pusiau rusišką paveldą. Keli net buvo gimę Lietuvoje ir dar kiti net turi Lietuvos pilietybę! Sužinojau, kad Maskvoje yra gana didelė lietuviška mokykla, kurioje yra net keli šimtai mokinių. Tą mokyklą yra ne tik Rusijos valdžios pripažinta, bet

Kanados Lietuvių Lithuanian Canadian Fondas Foundation
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1 Tel.: 416-889-5531

Elektroninis paštas: klfondas@on.aibn.com

Per 45 metus Jūsų sutelktas 4.88 mln. dol. Fondo pagrindinis kapitalas davė 2.97 mln. dol. pelno lietuviybės išlaikymui Kanadoje, humanitarinei pagalbai Lietuvoje bei stipendijoms lietuvių studentams.

Remkime Kanados lietuvių fondą ir prisiminkime jį savo testamentuose!

Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p. Telefonas atsakomas nuo pirmad. iki penktad. tarp 9 v.r. ir 5 v.v. Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

AŲA

MAGELIONAI LAURINAVIČIENEI

mirus,

reiškiamo giliausią užuojautą visiems giminėms bei artimiesiems –

Vasagos choras “Bočiai”

AŲA

ANTANUI PETRAIČIUI

iškeliaus į Amžinuosius namus,

jo žmoną, mano brangią draugę, STEFUTĘ PETRAITIENĘ ir artimuosius giliai užjaučiu ir jungiuos liūdesy –

Vanda Šepetienė

LITHUANIAN TRANSLATIONS

VERČIU ĮVAIRIUS DOKUMENTUS

- iš anglų į lietuvių ir iš lietuvių į anglų kalbą
- vertimus tvirtinu savo antspaudu ir parašu

DALIA MILMANTAS - 416.237.0568

Akredituota vertėja prie Imigracijos ir pabėgėlių tarybos (Immigration and Refugee Board)

EUROPEAN MONUMENT INC.

- ▲ Trečios kartos paminklų statytojai.
- ▲ Specializuojamės europietišku paminklų stiliuje.
- ▲ Didelis pasirinkimas vazonų ir žvakidžių.
- ▲ Padarome įrašus jau pastatytuose paminkluose.
- ▲ Perkate fabriko kainą.

Skambinti tel.

(905) 339-0409

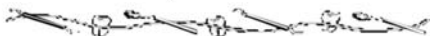
1-800-539-8224

Adresas: 1144 Speers Rd., Unit 1
Oakville, ON L6L 2X4

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE - 2373 BLOOR ST.W.

MARGUTIS Parcels

4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Sekantis siuntimas LAIVU į Vilnių

2007 m. liepos 12 ir 26 d.d.

Visi paketai turi būti į mūsų pagrindinę raštinę

PRISTATYTI

iki

NURODYTŲ DATŲ

Tel: (416)233-4601

\$300*
off

COUPON

for 1 parcel

\$300*
off

* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Atsisveikinant su sovietine praeitimi

Atkelta iš 2-ro psl.

Visų, norinčių slapstyti tais žiauriais metais, sutalpinti buvo neįmanoma. Tėta Onutė tyliai susirišo daiktelius į mazgelį, nubraukė ašaras ir išėjo pro atlapotus vartus. Kokioje pasvietėje priglaudė savo galvelę partizanų motina – tėvelio sesuo Onutė? Tebejaučiu sąžinės graužimą, kad nesugebėjome tada apsaugoti artimo žmogaus.

Stoviu prie savo šaknų. Kieme namo, kurį tėvai pasistatė, tikėdamiesi čia senatvę nugyventi. Nenugyveno. Skaudžiai išblaškė jie savo vargelių svetimose pakampėse. Laisvės nesulaukė.

Sulaukiau aš. Branginu man Apvaizdos skirtą laiką. Nedrąsiai dairausi savo kieme. Pro šalį praeina 2 merginos. Jos čia nuomojasi butą. Ne, ne iš manęs. Mat sovietmečiu čia gyveno žmonių trėmėjas – stribas. Nepriklausomybę atgavus jis mirė. Ir... pirmenybinė teisė į butą atiteko jo vaikaičiui, nors jis gyveno savo name, priemiestyje. O

butą "liaudies priešo" name pernuomojo studentėms. Matome, kaip stribų privilegijos atitenka jų vaikaičiams. Nepriklausomoje Lietuvoje pasiekta paskutinė tremtinių pažeminimo riba... Stribai dar per mažai prisiplėšė per 50 okupacijos metų? Man belieka laukti, kada stribų vaikaitis pasisotins pelnu iš mano nuosavybės – jau teisiškai atgautos – ir buto raktus atiduos man.

Pro pakeltas užuolaidas į mane nedraugiškai žvelgia svetimos akys. Gal Raudonakiu vadinto enkavedisto, kurio sergančiam kūdikiui mano mama nešė iš kaimo pieną, o jis mane – į Sibirą vežė? Gal 2-jų "katiušų" palikto "Lietuvos ažuolo"? Ir, be abejo, su neapykanta į mane žvelgia tos dvi sovietinės atplaišos, keliančios pas ubagų karaliumi vadiną Kauno merą įrodinėti, kad į jų užgyventą turtą kėsina agresyvi savininkė. Na, keleliems metams nuosavybės grąžinimą uždelsė. Ir jos liko laukti... rusų grįžimo! Nebesulauks. Nors savo laiku su-

laukė vienos garsiakalbės – vėliau seimo narės – užtarimo ir pasipiktinimo spaudoje: kaip drįsta kažkokia Garmutė, ištikus dešimtmečius negyvenusi tėvų name (o ar galėjo – kas leido?) pretenduoti į nuosavybę? Nepagrįsti, supraskit, norai prieš teisėtus garbių gyventojų pageidavimus. O anai poniai jau dabar antrino lyg Pilypas iš kanapių į televizorių įlindęs ponas, kuris visai Lietuvai aiškina, kad sovietų nacionalizuotuose namuose gyvena... buvę Sibiro tremtiniai, tad jų laukianti antroji tremtis... Meluoja išsijuosęs. Viską sukeičia vietomis: tai kas aš? Jau ne tremtinė? Stribės tremtinės? O tempora, o mores! – pasak romėnų.

Iš tikrųjų, ir laikai, ir papročiai lydi mus visą gyvenimą. Vieni – amžinosios vertybės – išlieka nepakitę visą laiką. Kiti – atgyvenos – nugrimzta laiko dulkėse. Atsisveikiname su sovietine praeitimi. Tegu šis košmaras su visais savo atributais išnyksta amžiams iš Laisve nušvitusios Lietuvos padangės!

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Kanados statistikos tarnyba praneša, kad tradiciniais laidiniais telefonais naudojasi 90% valstybės gyventojų, iš jų 66% dar turi ir nešiojamuosius. Daugiausia mažųjų telefonų savininkų yra Albertos provincijoje, mažiausiai šiaurės priemone naudojasi N. Brunswick ir Kvebeko provincijos. Pačią moderniausią ir pigiausią ryšio priemonę per greitąjį internetą naudoja tik 10%. Visai neturi telefono 1.2% kanadiečių. Taip pat nustatyta, kad iš 30-ties pasiturinčių ir ekonomiškai stiprėjančių valstybių kanadiečiai už ryšio paslaugas moka brangiausiai, 1,5 karto daugiau nei amerikiečiai. Ryšio tiekėjai tvirtina, kad Kanados ryšinin-

gų teikiamos paslaugos geriausios ir patikimiausios, todėl ir brangiau kainuojančios.

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos vyriausybės praneša, kad yra įvestas naujas informacijos teikimo užsienio lietuvių bendruomenėms kanalas: <http://www.tmid.lt/kalbos-biuletenis>. TMID rašo, kad naujasis leidinys yra atsakas į šiandieninę situaciją. Šiuo metu užsienyje gyvena daugiau kaip milijonas lietuvių, veikia 35 bendruomenės. Nuolatos gausėja mokinių, norinčių mokytis lietuvių kalbos. Išeivijos mokytojams ir žiniasklaidos atstovams neretai trūksta kalbinės informacijos, sunku sekti staigius

pokyčius. Projektu siekiama užpildyti kalbinės informacijos spragas, pristatyti naujausias aktualijas, informacijos sklaidos šaltinius. Mėnesinis leidinys bus platinamas elektroniniu paštu bei internete – šiemet pasirodys aštuoni Elektroninio k@lbos biuletenio numeriai. Leidinį sudarys keli nuolatiniai skyriai, kuriuose bus pristatomi elektroniniai lietuvių kalbos ištekliai ir interneto tinklalapis, reikšmingiausi leidiniai, nauji kalbos reiškiniai, skaitytojų klausimų apžvalga.

Irako kare nuo 2003 metų iki dabar yra žuvę 103 žurnalistai, vykdydami savo tarnybines pareigas. Tai didžiausias žuvusių spaudos reporterių skaičius po 1945 metų, kai pasibaigė Antrasis pasaulinis karas. Vien tik 2006 metais ten žuvo 94 žurnalistai. Pagal pavojų gyvybei žurnalistams nepalankūs kraštai yra Meksika, Sri Lanka, Filipinai ir Rusija. Inf.

PAREMKITE Tėviškės žiburius auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi -

TŽ leidėjai

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LLB.
PACE LAW FIRM

- ♦ asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
- ♦ imigracija į Kanadą
- ♦ testamentų sudarymas
- ♦ palikimų tvarkymas
- ♦ nekilnojamo turto pirkimas/pardavimas
- ♦ konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais

295 The West Mall, 6th Floor, Toronto, ON M9C 4Z4

Tel. 416 236-3060 Fax 416 236-1809

Tinklapis: www.pacelawfirm.com El. paštas: lawyers@pacelawfirm.com

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

BEST WAY TO
TRAVEL Inc.

Royal York Plaza,
1500 Royal York Rd.,
Toronto, ON M9P 3B6

KELIONIŲ AGENTĖ

ASTRA SKUPAITĖ-TATARSKY

KAINOS SKRENDANTIEMS Į
LIETUVĄ ŠIĄ VASARĄ:

\$949 – iki birželio 23

+ mok.

\$1199 – po birželio 23

+ mok.

Kelionių bilietai, draudimai,
nemokamas pristatymas į namus

Tel. (416) 249-7710

Cell (416) 473-9020

Fax: 416 249-7749

El.p.: astra.bestway@on.aibn.com

*Yra gyvenime praeitis ir ateitis,
Buvo garbingi laikai ir didelės svajonės,
Laimingas tas, kuris su gera širdim mokėjo
Gyvenimą praeiti ir būt visų mylimas.*

**KUOPOS GARBĖS ŠAULĮ ir KANADOS
ŠAULIŲ RINKTINĖS VADĄ**

PETRĄ JONIKĄ

sveikiname su 90 metų amžiaus sukaktimi.

*Linkime ilgų prasmingų gyvenimo metų,
neišsenkamos energijos tarnaujant
Šaulių sąjungai ir Tėvynei Lietuvai.*

**Toronto Vlodo Pūtvio kuopos valdyba
ir kuopos šauliai**

PADĖKA

Dėkojame visiems, kurie nuoširdžiai talkino, kad Lietuvių slaugos namų "Labdara" penkerių metų jubiliejus taptų bendruomenės švente. Nuoširdus ačiū svečiams už dalyvavimą šioje šventėje, už dosnias jų aukas. Esame dėkingi Slaugos namų gyventojams ir jų šeimoms bei darbuotojams už apsilankymą. Prisikėlimo kredito kooperatyvui, tapusiam finansiniu rėmėju perkant "Labdaros" proginis marškinėlius. Dėkojame Lietuvių Namų ir "Labdaros" valdybos pirmininkui R. Sondai, "Labdaros" vicepirmininkui E. Steponui, "Assured Care" bendrovės pirmininkui R. Bergui, ilgametei slaugos namų administratorei J. Ciupak už nuoširdžius sveikinimus, mūsų savanorei, poetei G. Stauskienei už perskaitytą savos kūrybos poeziją. Esame dėkingi šventinės programos atlikėjams – vaikų choro "Gintarėliai", "Atžalyno" vaikų šokių grupės bei Kaimo kapelos "Sūduva" dainininkams ir šokėjoms, jų vadovams D. Grigutienei, A. Pacevičienei bei V. Balytai už geranoriškumą dalyvaujant mūsų šventiniame koncerte. Dėkojame iškilmų vadovui dr. Mikui Valadkai, T. Gurevičiui, sukūrusiam šventinį "Labdaros" penkmečio reklaminių skelbimą, Prisikėlimo parapijos kun. J. Šileikai, OFM, už sukalbėtą maldą. Administracija nuoširdžiai dėkoja visoms slaugos namų virtuvės darbuotojoms už nenuilstamą triušą paruošiant gardų maistą ir ypatingai Mitybos departamento vadovei T. Szczepanskai. Dėkojame savanorėms, taip pat BBQ kepėjams – V. Sinilai, R. Bergui ir R. Liskauskui, kurie mus vaišino iškeptais gardumynais.

"Labdaros" administracija

Sutelktos lėšos "Labdarai"

Jau trečią kartą Lietuvių slaugos namų "Labdara" atstovai dalyvauja renginyje, kurį rengia organizacija, besirūpinanti vyresnio amžiaus žmonių poreikiais (Toronto Homes for the Aged). Šio renginio organizatorių siekis – sutelkti šioms žmonėms papildomų lėšų. Beje, kiekviena institucija (šiais metais jų buvo 62), dalyvaudama renginyje, renka aukas savo poreikiams įgyvendinti.

Šiame renginyje "Labdarai" atstovaujantys dalyviai taip pat siekė surinkti aukų savo tikslams. Eitynėse birželio 10 d. "Labdarai" atstovavo trys dalyvės – Valentina Baliūnienė, Janet Kriščiūnienė ir Virginija Ruškienė (Slaugos namų darbuotoja). Ne tik penkių kilometrų ėjė, bet ir "Labdaros" savanorės Gražina Butkienė ir Aldona Skilandžiūnienė aktyviai rinko aukas, žinodamos, jog sutelktos lėšos bus panaudotos gerinant mūsų gyventojų buitį. Jų visų įdėtos pastangos buvo apvainikuotos sėkme – surinkta **7,790 dolerių**. Didžiausias įnašas telkiant aukas priklauso G. Butkienei ir A. Skilandžiūnienei. "Labdaros" administracija dėkoja renginio dalyvėms, aukų rinkėjoms ir visiems, kurie aukomis rėmė šį jau tradiciniu tapusį renginį.

V. Ruškienė

Aukų telkimo "Labdarai" dalyvės. Pirmoje eilėje (iš k.): A. Skilandžiūnienė ir G. Butkienė; antroje eilėje – V. Ruškienė, J. Kriščiūnienė ir V. Baliūnienė

KVIEČIAME SUSITIKTI IR IŠKILMINGAI ATŠVĘSTI

**Pirmosios lietuvių parapijos Kanadoje –
MONTREALIO ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS
100-METĮ**

2007 m. spalio 6-7 d.d. – Padėkos dienos savaitgalį

POKYLIS IR VAKARINĖ PROGRAMA – spalio 6, šeštadienį

Centre Mont-Royal, 2200 Mansfield, Montreal, QC (yra požeminis garažas mašinoms)

17.00 val. – Kokteiliai, istorinė paroda (baras nemokamas)

18.30 val. – Šventės atidarymas, meninė programa

19.30 val. – Vakarienė su vynu (mokamas baras po vakarienės)

Orkestras – šokiai

Kaina - \$100; jaunimui (iki 18 m.) – \$50

Bilietus užsisakyti iki rugpjūčio 15 d. (nebus parduodami prie durų)

**IŠKILMINGOS ŠV. MIŠIOS, KONCERTAS IR PRIĖMIMAS
spalio 7, sekmadienį**

Šv. Kazimiero šventovėje, 3426 Parthenais, Montreal, QC

10.30 val. – Giesmės 11.00 val. – Šv. Mišios 12.30 val. – Pietūs

14.00 val. – KONCERTAS – Montrealio chorai,

Toronto choras "Volungė", Otavos choras "Arija"

Kaina – \$35; jaunimui (11-18 m.) – \$20; vaikams (5-10 m.) – \$10

INFORMACIJA – Viešbutis:

Delta Hotel Montreal, 475 President-Kennedy, Montreal, QC

Tel. 514 286-1986, 1-877-286-1986

Kambario kaina: \$155 + mokesčiai = \$181.92 Užsakymo kodas: GUCHOI

Kambarius šia papiginta kaina galima užsisakyti iki rugsėjo 4 d.

Dėl bilietų ir bendros informacijos kreiptis į:

Romą Lietuvninkaitę-Pingitorę – tel. 514 366-6857

Alice Skrupskis – tel. 514 257-6761 Joaną Adamonytę – tel. 514 253-8138

Tinklalapis: www.montrealiolietuviai.org – El. paštas: sv.kazimiero100@hotmail.com

Vasara Lietuvoje 2007

Dar turime lėktuvo bilietų šiai vasarai į
Vilnių specialiomis kainomis
rugsėjo 18 – rugsėjo 30

\$900

birželio 16 – rugsėjo 17

\$1150

oro uosto mokesčiai papildomai \$245
Finnair avialinijos, Toronto – Vilnius
per Helsinki

Skambinkite **Gabrielei**
Pabrėžaitėi-Flores

O.b Orav Travel Inc.

5650 Yonge Street at Finch

Toronto, Ontario M2M 4G3

416-221-3113

Toll free 1-800 361-9487

Fax 416-221-4885

gabriele@bdt.ca ONT REG. 03228277

BDT World Travel

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 (ext. 26) dienos metu.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu - sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 val. Labai gera kokybė. Tel. 416 503-1687.

BUTAI LIETUVOJ – gražūs ir patogūs išnuomojami Vilniaus senamiesčio centre. Kreiptis <http://ricardasguesthouse.tripod.com>

Vilniaus radijo laidos užsieniui girdimos kasdieną, 7 v.v. 9875 kHz dažniu, 31 m bangos ruožė.

HomeLife
HomeLife Realty
Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8
NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) **763-5161**
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų
pirkimo-pardavimo reikalais.
Patyrimas šioje srityje nuo 1987 m.

JOTVA CONSTRUCTION. Atlieka staliaus, vidaus sienų (dry-wall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, "plumbing" darbus. Skambinti Algiui tel. 905 824-9821 arba 416 882-8531.

Toronto lietuvių pensininkų klubas organizuoja ekskursiją į Stratford festivalį

š.m. rugsėjo 21 d.

pamatyti spektaklio –

"OKLAHOMA"

IŠVYKSTAME NUO VILNIAUS RŪMŲ – 9.30 v.r.

OPERETĖ – 2.00 v.p.p., grįžtame apie 7 v.v.

PIETŪS – bufetas King's restorane

Kaina – \$100, pensininkų klubo nariams – \$90

BILJETUS UŽSISAKYTI SKAMBINANT

L. Balsienei (tel. 416 766-7724)

arba R. Bačianskienei (tel. 416 604-3142)

TORONTO

Anapilio žinios

• Liepos 9, pirmadienį, iš Lietuvos kankinių šventovės Šv. Jono lietuvių kapinėse palaidotas Kingston mieste miręs buvęs torontietis a.a. Apolinaras Gotceitas, 82 m. amžiaus.

• Ryšium su Delhi parapijiečių Lukošių dukters vestuvėmis, įvyksiančiomis liepos 21, šeštadienį, 2 v.p.p., tą savaitgalį sekmadieninės Mišios Delhi Šv. Kazimiero šventovėje bus liepos 22, sekmadienį, 3 v.p.p.

• Anapilio knygyne galima įsigyti knygą apie Kanados lietuvių katalikų moterų draugijos veiklą *Mūsų keliai Kanadoje*. Taip pat galima įsigyti daug nupigintų knygų ir muzikos juostelių.

• Kybartų klebonas kun. Vytautas Sakavičius pradėjo Kybartų Eucharistinio Išganytojo šventovės atnaujinimo darbus ir prašo visus, o ypač buvusius kybartiečius paramos. Parapijos adresas: Eucharistinio Išganytojo šventovė, Darvino g. 8, Kybartai, LT-70440 Vilkaviškio raj., Lietuva. Aukoti galima per mūsų parapiją, kad aukos būtų įtrauktos į aukų atleidimo nuo valstybinių mokesčių (Income Tax) lapus.

• Mišios sekmadienį, liepos 15: 10 v.r. už a.a. Michaliną Dausienę (XIV metinės); Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje, liepos 15, sekmadienį, 10.30 v.r. už a.a. Bronių Rakauską; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje, liepos 14, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Vitoldą Čiuprinską.

Kybartų šventovės atnaujinimo fondui aukojo: \$200 – L.E. Rudaičiai; \$50 – V. Karosienė.

Metinės lietuvių pamaldos Kanados kankinių šventovėje Midlande įvyks sekmadienį, rugpjūčio 19. Kryžiaus kelias bus einamas 2.30 v.p.p. Iškilmingos pamaldos – 3 v.p.p. Mišias atnašaus Hamiltono, Anapilio ir Toronto Prisikėlimo parapijų kunigai. Po Mišių prie lietuviško kryžiaus bus kalbama malda ir sugiedotas Tautos himnas. Visų trijų minėtų parapijų katalikės moterys ir Toronto šauliai dalyvaus pamaldose su vėliavomis. Šiose reikšmingose pamaldose, kuriose bus prisiminti Lietuvos kankiniai ir už laisvę žuvę tautiečiai, kviečiami visi gausiai dalyvauti. Nuo Hamiltono, Anapilio ir Toronto Prisikėlimo parapijų maldininkai bus vežami samdomu autobusu. Norintys šia galimybe pasinaudoti, prašomi registruotis minėtų parapijų raštinėse. Kelionės kaina asmeniui – 15 dol. Šiais metais pamaldas organizuoja Anapilio parapija.

KLK centras

Baltiečių federacija praneša, kad š.m. liepos 24, antradienį, Michael Coren televizijos programoje dalyvaus prof. Patrick Boyer, prof. Andrew Gregorovich, autorė ir veikėja Christine Chi Dang ir Estijos konsulas Laas Leivat. Svarstybų tema – komunizmo aukos. Programa rodoma per cable 36 (Toronto – 9 kanalas), ExpressVu - 651/Star Choice - 355/Look - 19.

A.a. Michalinos Dausienės XIV mirties metinių atminimui duktė Aldona ir žentas Mečys Empakeriai *Tėviškės žiburiams* aukojo \$50.

Prisikėlimo parapijos žinios

• Pakrikštytas Matthew Joseph, Silvijos (Petrikaitės) ir Valento Žukų sūnus.

• Santuokai ruošiasi Emilija Viola ir Stephen Miller.

• Liepos 5 d. mirė a.a. dr. Paulius Vytė, D.D.S., 84 m. Jo palaikų laidojimo Mišios bus šeštadienį, liepos 14, 10 v.r. mūsų šventovėje. Paliko žmoną Slavą (Arminaitę), dukrą Laną Švarciene su šeima, vaikaičių Ramoną ir seserį Kazimierą Kasparavičienę Lietuvoje.

• Pasauliečių pranciškonų Mišios ir mėnesinis susirinkimas – ši ketvirtadienį, liepos 12, 10 v.r. “Vilnius Manor” patalpose.

• Maldininkų kelionė į Midlando Kanados kankinių šventovę – rugpjūčio 19 d. Norintys važiuoti autobusu yra prašomi registruotis parapijos raštinėje kuo greičiau, kad reikalui esant, būtų galima užsakyti ir antrą autobusą. Kelionė tik \$15.

• Pirmoji stovykla “Kretingos” stovyklavietėje Vasagoj prasidėjo praeitą sekmadienį ir baigsis liepos 21 d. Ten stovyklauja lietuvių kilmės vaikai, kurie nekalba lietuviškai. Komentantai – Zita McKenna ir Allan Žemaitis; kapelionas prel. E. Putrimas, jam talkina studentai pranciškonai Antanas Blužas, OFM, ir Alvydas Virbalis, OFM; stovyklos slaugė yra Rasa Chomyc; muzikos vadovė Rasa Poškočimienė, vyriausia šeimnininkė E. House. Stovyklos programos vadovai Lana ir Mark Švarcai. Stovyklauja netoli šimto vaikų. Stovykla lietuviškai kalbantiems vaikams prasidės liepos 22 d. ir tęsis iki rugpjūčio 3 d. Rugpjūčio 5-11 d.d. vyks šeimų su vaikais stovykla. Stovyklos interneto tinklalapis www.kretinga.com.

• Sekmadieniais, kol tęsis stovyklos, “Kretingos” stovyklavietėje Mišios bus aukojamos 11 v.r. Į šias stovyklautojų Mišias yra kviečiami ir stovyklautojų tėvai, giminės bei apylinkėję gyvenantys lietuviai.

• Mišios sekmadienį, liepos 15 d.: 8 v.r. už a.a. Vytautą Genčių; 9 v.r. už Michael Angelo DeBerncat; 10.45 v.r. už a.a. Onutę Skukauskienę, už a.a. Bronių Tamošiūną, už a.a. Alfonsą ir Salomėją Pundžius; 12.15 v.d. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

A.a. Magelionos Laurinavičienės atminimui Elena Delkuvienė *Tėviškės žiburiams* aukojo \$100.

A.a. Magelionai Laurinavičienei mirus, užjausdama sūnų Viktorą, brolių Mindaugą Putrimą su šeima bei visus artimuosius Irena Paškauskienė *Tėviškės žiburiams* aukojo \$20.

A.a. Poliui Gotceitui mirus, nuoširdžiai užjausdami žmoną Sabina ir šeimą, K.D. Čerškai *Tėviškės žiburiams* aukojo \$30.

A.a. Apolinarui Gotceitui mirus, velionies atminimui pagerbti, užjausdama jo artimuosius, Senkevičių šeima *Tėviškės žiburiams* aukojo \$50.

A.a. Jonui Prakapui mirus Lietuvoje, užjausdami jo brolių Stasį Prakapą su šeima, Irena ir Jim Ross *Tėviškės žiburiams* aukojo \$30.

Išganytojo parapijos žinios

• Liepos mėnesį pamaldų nebus. Pamaldos su Šv. Komunija įvyks rugpjūčio 5 d., 11.15 v.r. Pradedant rugpjūčio mėnesiu, pamaldos bus 11.15 v.r. kiekvieną sekmadienį ir taip tęsis iki 2008 m. birželio pabaigos. Visais sielovados reikalais parapijiečiai prašomi skambinti parapijos pirmininkui tel. 905 274-3529.

Lietuvių Namų žinios

• Liepos 1 d. LN svetainėje pietavo per 120 svečių.

• LN valdybos posėdis – rugsėjo 12, trečiadienį, 7 v.v. LN seklyčioje, “Labdaros” – liepos 25 d., 7 v.v. LN seklyčioje.

• Visuomeninės veiklos ir Kultūros komisijos posėdis – liepos 22 d., 1 v.p.p. LN seklyčioje. Kviečiame visus, kas domisi lietuviška veikla, dalyvauti ir prisidėti.

• Kultūros komisija ir kolektyvas “Skrybėlaitės” dėkoja G. Bijūnienei ir V. Bijūnaitei už nuostabiai suorganizuotą gegužinę puikiam ir išpuoselėtame jų sode birželio 10 d. “Skrybėlaitės” dėkingos p. Gordon už piniginę paramą.

Slaugos namų žinios

• Slaugos namams penktą jų veiklos metinių progą aukojo: po \$500 – G. Sakus ir V.P. Jankaičiai; \$200 – L. Balsienė; po \$100 – G. Bijūnas, L.O. Radzevičiai, F. Mockus, E. Mauskas; po \$50 – S.E. Kuzmickai, B. Saplys; \$40 – S. Tkachuk; po \$20 – A. Vik, A. Dobis. Po įvykusio “Toronto Challenge Walkathon” slaugos namams paaukota – \$7,780. Nuoširdžiai dėkojame visiems už paramą. Aukos priimamos Toronto LN raštinėje, Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose, arba siųsti tiesiog adresu: Labdara, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON M6P 1A6.

Toronto lietuvių pensininkų klubas rengia tradicinę gegužinę High Parke, ploto nr. 14 (įvažiavimas iš Bloor gatvės, ta pati vieta, kur pernai), ketvirtadienį, liepos 26, nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p. Bus V. Birštono šilti pietūs. Programą atliks V. Balyta. Bilieto kaina – \$8 asmeniui. Bilietus įsigyti galima pas S. Barančiuką, 416 766-8603 arba S. Kuzmicką, 416 769-1351.

AUKOJO TĖVIŠKĖS ŽIBURIAMS

\$160 – dr. A. Dailydė; **\$150** – A. Jocas; **\$60** – I. Jurcevičius; **\$50** – K. Kačiulis; **\$40** – E. Le-sevičius; **\$30** – O. Taseckienė; **\$20** – L. Stukas; **\$13** – dr. D. Furmonavičius; **\$10** – V. Ake-laitis, A. Vaičekas; **\$5** – J. Vaičys.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė: \$75 – G. Laurinaitytė; **\$70** – prof. V.A. Mantautas, V. Šniuolis, R. Geležiūnas, A. Sudeikis, L. Vyšniauskas, M. Pike, V. Petrulis, V. Beniušis, N. Jonaitis, kun. L. Kemėšis, V.I. Liškauskas, dr. R. Karka.

Garbės prenumeratą atsiuntė: \$100 – S. Paulaitis, P.G. Tunkūnas; **\$80** – T. Bilda, A. Žemaitis.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie, siųsdami reguliarią prenumeratą prideda ir auką.

MONTREALQUE

Aušros Vartų parapija

A.a. Juozo Piečiai 10-ties metų mirties sukaktis buvo paminėta šeštadienį, liepos 7 vyriausio sūnaus Rimo ir jo žmonos Rimos namuose, artimųjų giminių tarpe. Šv. Mišias už velionį atnašavo ir prasmingą pamokslą pasakė iš Toronto su seserimi Valentina Baliūniene atvykęs prel. J. Staškevičius. Po Mišių sūnūs Rimas, Linas, Aras, Danius, Juozas, žmona Regina, brolis Vincas ir sesuo Stasė Naruševičienė pasidalino mintimis bei prisiminimais apie velionį ir jo plačią veiklą Montrealio lietuvių bendruomenėje. Buvo rodomos skaidrės iš velionies gyvenimo. Šis gausios giminės susibūrimas užbaigtas šeimyniškais vaišėmis. **DS**

Šv. Kazimiero parapija

Sekmadienį, liepos 29 – Šv. Onos draugijos globėjos šventė. Narės prašomos atsilankyti Mišiose ir po jų – pietuose.

A.a. Petras Tamulis mirė liepos 5 d. Liūdi žmona Henriette David. Buvęs sūnus a.a. Marijos (Ignatavičiūtės) ir Izidoriaus Tamulio, brolis a.a. Marijos Tamulytės Lietuvoje ir a.a. Onutės Norkeliūnienės, dėdė Nijolės (Jonas) Lietuvoje, Aidas Norkis (Brian Kostka) ir a.a. Gail (Alex Glowacki). Laidotuvės iš Šv. Kazimiero šventovės šeštadienį, liepos 14, 10 v.r.

Mūsų vyriausia parapijietė Anne (Zwingel) Kreivienė sulaukė 102 metų liepos 6 d. Duktė Carol Gražienė jai suruošė gimtadienį. Anne buvo Šv. Elzbietos dr-jos pirmininkė 1964 m. iki 1983 m. **VL**

Šv. Kazimiero parapijietės Anne (Zwingel) Kreivienės 102 m. gimtadienio proga ją aplankiusios buvusios Šv. Elzbietos dr-jos pirmininkės Albina Astrauskienė (sėdi), Julie Bernotienė ir dabartinė pirmininkė Antoinette Brilvičienė. Taip pat nuotraukoje Albinas Brilvičas ir duktė Carol Ntr. C. Gražienės

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES
LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.
1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL. QUE. H2L 1L3
TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981
Joana Adamonis A.I.B. Petras Adamonis C.I.B.

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ vėlavimu skundžiasi daug skaitytojų. *TŽ* pristatomi į pašto įstaigą pastoviai – antradieniais iki 12 v.d. Kanados pašto “Klientų paslaugų” skyriaus teigimu, šios laikraščių kategorijos pristatymas per 4 darbo dienas yra laikomas normaliu. Skaitytojai pristatymo klausimais gali skambinti 1-800-267-1177 arba el. paštu rašyti adresu, kurį rasite www.canadapost.ca interneto tinklalapyje (Resources skyriuje pasirinkite “Contact Us”, tada “General Customer Service”. Užpildykite anketą, pateikdami savo adresą su pašto kodu ir pranešdami, kiek dienų užtruko gauti *TŽ*). Visos šventės sutrukdė pašto gavimą. Laikraščiai JAV irgi ilgai ke-liauja. JAV prenumeratorių laikraščiai yra vežami kurjeriu į Buffalo, ten pristatomi į JAV pašto įstaigą. JAV-se pašto pristatymo klausimais galima skambinti 1-800-275-8777.

DĖMESIO SKAITYTOJAMS

Tėviškės žiburį paskutinis numeris prieš atostogas išleidžiamas liepos 24 d. (nr. 30-31). *TŽ* redakcija ir administracija bus uždaryta iki rugpjūčio 15 d. Savaitraštis tris savaites nebus spausdinamas. Po atostogų pirmas numeris išeis rugpjūčio 21 d.